

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PROJEKT „MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ SO ORP PÍSEK“
Reg.č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000020

Místní akční plán rozvoje vzdělávání SO ORP Písek

Příloha 2

Analýza strategických záměrů

Příloha analytické části dokumentu MAP

- Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

OBSAH:

1. Strategie na menších územích, než je správní obvod ORP	3
1.1 STRATEGIE ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU ORP PÍSEK V OBLASTI PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY A ZÁKLADNÍHO ŠKOLSTVÍ, SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ, DOPRAVY, LIDSKÝCH ZDROJŮ A ZAMĚSTNANOSTI A CESTOVNÍHO RUCHU (na období 2015 – 2024, verze duben 2015)	3
1.2 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA PÍSKU (ŘÍJEN 2015)	4
1.3 STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE ÚZEMÍ MAS VODŇANSKÁ RYBA NA OBDOBÍ 2014 – 2020; Lidé venkovu, venkov lidem	6
1.4 STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE NA ÚZEMÍ MAS BRÁNA PÍSECKA PRO OBDOBÍ 2014 – 2020 (2015)	7
2 Strategie na vyšších územních úrovních	8
2.1 DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V JIHOČESKÉM KRAJI (2016 - 2020)	8
2.2 PROGRAM ROZVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE 2014 – 2020	12
2.3 STRATEGIE ROZVOJE ŠKOLSTVÍ JČK V HORIZONTU DO ROKU 2020	13
2.4 REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ STRATEGIE JIHOČESKÉHO KRAJE (červen 2014)	15
3 Strategie na národní úrovni	16
3.1 DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2015 – 2020 (BŘEZEN 2015)	16
3.2 STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY DO ROKU 2020	20
3.3 OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM, VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ (OP VVV)	24
3.4 AKČNÍ PLÁN INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ NA OBDOBÍ 2016 – 2018	27
3.5 NÁRODNÍ STRATEGIE PODPORY ZÁKLADNÍCH GRAMOTNOSTÍ V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ (2012 – 2017)	28
3.6 STRATEGIE DIGITÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DO ROKU 2020 (MŠMT, 31. 10. 2014)	29

V následujícím textu jsou vybrány informace ze strategických dokumentů, které mají úzkou souvislost s realizací projektu MAP na Písecku, problematikou inkluzivního vzdělávání a zvýšení kvality a dostupnosti vzdělávání v ČR, Jihočeském kraji a na Písecku. Nezabývá se tedy dalšími tématy uvedených strategií, jako např. střední a vysoké školství, celoživotní učení apod.

Realizace projektu MAP na Písecku je v souladu s těmito strategickými dokumenty.

Níže uvedené texty jsou citace z jednotlivých dokumentů.

1. Strategie na menších územích, než je správní obvod ORP

1.1 STRATEGIE ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU ORP PÍSEK V OBLASTI PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY A ZÁKLADNÍHO ŠKOLSTVÍ, SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ, DOPRAVY, LIDSKÝCH ZDROJŮ A ZAMĚSTNANOSTI A CESTOVNÍHO RUCHU (na období 2015 – 2024, verze duben 2015)

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Projekt na území SO ORP Písek realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se Svazkem obcí regionu Písecko a se zapojenými obcemi v rámci SO.

1.1.1 Předškolní výchova a základní školství

Stanovené problémové okruhy:

Problémové okruhy

PROBLÉMOVÝ OKRUH 1: FINANČNÍ NÁROČNOST ROZVOJOVÝCH PROJEKTŮ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ A JEJICH PROVOZNÍCH NÁKLADŮ

Základní a mateřské školy v regionu spolupracují pouze omezeně, v současné době se jedná spíše o místní spolupráci několika škol v blízkém okolí, např. v oblasti společného pořádání sportovních akcí pro žáky škol. Nabízí se rozšíření spolupráce mezi školami v různých vzdělávacích a provozních oblastech, jednak mezi již spolupracujícími školami či rozšířením vzájemné spolupráce mezi dalšími školami v regionu Písecka (především školy s působností mimo město Písek).

Velmi přínosným benefitem spolupráce škol a školských zařízení by byla úspora finančních prostředků. Zajistit chod, zejména venkovských škol a školských zařízení, je stále, a to i po finanční stránce, náročnější. Omezovány pak bývají zejména rozvojové projekty. Menší školy a školská zařízení již často velmi obtížně hledají jakékoliv úspory svých provozních nákladů. Je zřejmé a příklady dobré praxe, a to i přímo z dotčeného regionu, dokládají, že financování realizace jak mnoha rozvojových projektů, tak i projektů na zajištění běžného provozu a zázemí škol a školských zařízení, může být při společném postupu, tj. společném projektu a finanční participaci na jeho realizaci ekonomicky mnohem efektivnější, než když tyto akce bude připravovat každá škola a školské zařízení samostatně.

PO 1 Finanční náročnost rozvojových projektů škol a školských zařízení a jejich provozních nákladů

Cíl 1.1 Spolupráce mezi školami v regionu při úspoře nákladů a zkvalitnění výuky

Hlavní opatření

- Společné projekty zaměřené na zvýšení kvality výuky na bázi spolupráce ZŠ a MŠ v regionu

- Společné vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků škol (školení, výměna zkušeností atd.)
- Spolupráce na organizačním a provozním zabezpečení chodu škol (např. společná vývažovna pro více MŠ na menším území, využívání nadstandardně vybaveného zázemí vybrané školy (např. sportovní hřiště) pro další školy ve spádovém území atd.)

PROBLÉMOVÝ OKRUH 2: NEDOSTATEČNÁ DOPRAVNÍ DOSTUPNOST PRO ŽÁKY VENKOVSKÝCH ŠKOL

Byly zjištěny problémy v oblasti dopravy žáků základních škol v regionu v několika oblastech:

- chybí odpolední autobusové spoje pro žáky dojíždějící z některých škol do okolních obcí, resp. jsou nevhodně časovány,
- v některých oblastech (okolí města Písku) stávající ranní dopravní spoje nevyhovují kapacitně počtu žáků dojíždějících do ZŠ v Písku,
- nákladná doprava žáků škol na školní výlety, exkurze atd.

PO 2 Nedostatečná dopravní dostupnost pro žáky venkovských škol

Cíl 2.1 Doprava žáků venkovských škol

Hlavní opatření

- Společné vyjednávání a prosazování požadavků obcí v oblasti dopravní obslužnosti škol vůči zadavateli a provozovatelům osobní autobusové dopravy v regionu
- Pořízení a provozování svazkového mikrobusu (využití pro dopravu dětí do a ze škol, dále pro školní potřeby – školní výlety, exkurze, společné akce více škol atd.)

PROBLÉMOVÝ OKRUH 3: NEDOSTATEČNÁ INFORMOVANOST A ORGANIZAČNÍ PODPORA ŠKOLÁM V REGIONU

V současné době není na úrovni regionu ORP Písek systematicky sledováno ani plánováno využívání kapacit MŠ a ZŠ. Obce (zřizovatelé i nezřizovatelé škol) zpravidla nemají dostatečné informace o aktuálních i budoucích možnostech umístění dětí do MŠ a ZŠ v regionu. V regionu dále nejsou vytvořeny podpůrné struktury pro vedení venkovských škol v oblasti řízení a vedení školy.

PO 3 Nedostatečná informovanost a organizační podpora školám v regionu

Cíl 3.1 Organizační a informační podpora školám a obcím v regionu

Hlavní opatření

- Společná komunikační platforma pro setkávání zástupců ZŠ a MŠ v regionu - metodická podpora školám, příp. zřizovatelům škol v záležitostech týkajících se provozu škol, školské legislativy, pracovněprávních vztazích, mzdových otázkách, získávání grantů a dotací atd.
- Koordinace a organizační podpora pro zajištění kvalitního školství v regionu (optimální naplněnost tříd, dopravní obslužnost škol, návrhy organizačních změn dle demografického vývoje v regionu, snižování administrativního zatížení škol, informovanost obcí, metodická podpora školám viz výše atd.)
- Využití grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci mateřských a základních škol vč. vybavení, vč. zajištění poradenství v oblasti získávání finančních prostředků pro školy v regionu (granty, dotace, nadační příspěvky atd.)

1.2 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA PÍSKU (ŘÍJEN 2015)

Klíčový střednědobý dokument, který určuje priority dalšího rozvoje města zejména v hospodářské a sociální oblasti. Návrhy uvedené v dokumentu vycházejí z dohody rozhodujících představitelů života města, a to jak z veřejného, tak soukromého sektoru, kteří se na jeho zpracování podíleli prostřednictvím pracovních skupin. Plán zahrnuje obecné střednědobé priority (programy) rozvoje města, ale i konkrétní opatření (projekty), jejichž realizace přispěje k naplnění daných priorit a dosažení strategické vize. Strategický plán rozvoje města Písku byl projednán a schválen Komisí pro strategický rozvoj na pátém jednání dne 22. října 2015.

A. Prioritní oblast Ekonomika a podnikání - globální cíl - Usnadnit rozvoj stávajících významných firem i malých podnikatelů v Písku, přitáhnout moderní, na znalostech založené aktivity a nabízet kvalitní, rozmanité vzdělání.

A. 1 Kvalifikovaná pracovní síla odpovídající potřebám zaměstnavatelů ve městě

Posílit provázanost vzdělávacího systému s potřebami a vizí města a blízkého okolí a motivovat mladé lidi ke studiu technických a přírodovědných oborů, které mají ve městě budoucnost.

Opatření A.1.2 Podpora technického a přírodovědného vzdělávání

Zlepšit spolupráci píseckých středních a vyšších odborných škol s firmami za účelem zkvalitnění vzdělávání tak, aby odpovídalo aktuálním potřebám zaměstnavatelů - odborné praxe, stáže, exkurze, zadávání seminárních prací, aj. Zároveň zvyšovat zajímavost technických a přírodovědných oborů s cílem přesvědčit jak žáky základních škol, tak jejich rodiče, že technické a přírodovědné obory jsou perspektivní volbou, která jim zajistí zajímavé pracovní uplatnění v Písku.

Opatření A.1.3 Popularizace technického a přírodovědného vzdělání v MŠ a ZŠ

Vytvořit podmínky pro získávání zkušeností a praktických dovedností v technických a přírodovědných oborech jako součást vzdělávacího a motivačního systému od mateřských škol a podmínky pro vznik a rozšiřování příležitostí pro technické a přírodovědné aktivity v mimoškolní činnosti. V tomto kontextu také modernizovat technický stav a vybavení vzdělávací infrastruktury.

Opatření A.2.1 Rozvoj podnikavosti na základních středních školách

Podpořit podnikavost mladých lidí formou produktů a aktivit pro základní a střední školy, které zvýší informovanost o zajímavých podnikatelských aktivitách ve městě a zvýšit zájem žáků a mladých lidí obecně o podnikání.

C. Prioritní oblast Atraktivita města - globální cíl - Nabízet všem generacím kvalitní veřejné služby, bohaté a rozmanité kulturní aktivity, různorodé příležitosti pro rekreační sport, aktivní způsob života, zlepšovat život v centru města a více město propojit s řekou.

C.1 Zatraktivnění centra města a využití fenoménu řeky

Zatraktivnit a zpříjemnit fyzické prostředí centra města a zajistit zajímavou nabídku aktivit, které centrální zónu oživí v průběhu celého roku. Pro oživení historické části využít i fenomén řeky a zpřístupnit prostor na obou jejích březích pro obyvatele a návštěvníky.

Opatření C.1.1 Nová knihovna

Vybudovat nový otevřený bezbariérový veřejný prostor v centru města, který umožní komunikaci v rámci komunity města, rozvoj kreativity lidí a bude poskytovat klíčové služby v oblasti celoživotního a občanského vzdělávání všech věkových skupin s důrazem na podporu přírodovědných a technických oborů, IT technologií a jazykových kompetencí. V souladu se svým posláním bude knihovna zajišťovat plnohodnotné informační služby, poskytovat prostor pro činnost místních sdružení, neziskových organizací i různých zájmových skupin obyvatel města a rozšíří své služby v oblasti kulturních a volnočasových aktivit.

C.2 Nabídka a zlepšení podmínek pro využití obyvatel

Rozvíjet stávající a vytvářet novou zajímavou nabídku trávení volného času pro mladou generaci prostřednictvím podpory spolkové činnosti, rozvoje vzdělávacích aktivit a využívání stávajících sportovních a volnočasových zařízení/lokalit.

Opatření C. 2.1 Podpora aktivit zaměřených na neorganizovanou mládež

Dobře rozvinutou infrastrukturu v podobě nabídky hřišť a zařízení pro sport a volnočasové aktivity mládeže nabídnout k využití pro aktivity, které se zaměří na neorganizovanou mládež. Cíleně zaměřit vybrané pobídky či aktivity organizované/pořádané městem, organizacemi založenými městem či partnerskými organizacemi přímo na neorganizovanou mládež.

1.3 STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE ÚZEMÍ MAS VODŇANSKÁ RYBA NA OBDOBÍ 2014 – 2020; Lidé venkovu, venkov lidem

Strategie byla zpracovaná na období 2014 – 2020 a řeší území MAS Vodňanská ryba, tj. celé území SO ORP Vodňany týkající se školství a část území SO ORP Písek.

2.3.7 Občanská vybavenost, 2.3.7.1 Školství

Šetření v oblasti podmínek pro základní a předškolní vzdělávání v území MAS ukázalo na tyto problémy a z nich vyplývající potřeby:

- a) V současné době je kapacita **mateřských škol** v území dostačující. Požadavky na investice do škol jsou směřovány na rekonstrukce a stavební úpravy stávajících budov – zateplení budovy, oprava střechy, výměna oken, rekonstrukce školní kuchyně, rekonstrukce školních zahrad včetně herních prvků, pořízení vybavení budov včetně učeben, vybavení nábytkem, učebními pomůckami např. pro polytechnické vzdělávání, v souvislosti s požadavky na společné vzdělávání (inkluzi) jsou požadavky na stavební úpravy (bezbariérovost), prostorové úpravy, vybavení škol kompenzačními a jinými speciálními pomůckami
- b) V současné době je kapacita **základních škol** v území dostačující. Z místního šetření vyplynulo, že školám v souvislosti se zvyšujícím se počtem žáků na 1. stupni chybí samostatné prostory pro školní družiny (řeší školy umístěním v kmenových třídách), pro speciální učebny (např. dílny, učebny pro výtvarnou výchovu, hudební výchovu) v souladu s materiálními, prostorovými, hygienickými, organizačními a jinými podmínkami pro uskutečňování rámcového vzdělávacího programu pro základní školy (RVP ZV), prostory pro školní poradenské pracoviště. Speciální učebny a prostory (jazykové, ICT, fyzikální, chemické, pro hudební a výtvarnou výchovu) jsou nedostatečně vybavené speciálním nábytkem, přístroji, audiovizuální technikou, informační a komunikační technikou umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků. Některé základní školy ještě nejsou bezbariérové nebo jsou bezbariérové pouze částečně. Vybavení speciálními učebnicemi a kompenzačními a jinými pomůckami, které jsou nezbytné pro vzdělávání žáků se speciálním vzdělávacími potřebami je odvislé do toho, zda takovýto žák se již na škole vzdělává. Jsou nutné rekonstrukce a stavební úpravy stávající infrastruktury včetně zabezpečení bezbariérovosti, pořízení vybavení budov a učeben, pořízení kompenzačních pomůcek, zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu.

ŠD (školní družiny) - Kapacity ŠD jsou většinou dostačující. Ne vždy ale mají ŠD své samostatné prostory, někdy jsou umístěny v kmenových třídách, ve kterých probíhá v dopoledních hodinách výuka.

ŠK (školní kluby) - ŠK nemají stanoveny kapacity. ŠK jsou dle školského rejstříku zřízeny u dvou základních škol s 1. - 9. ročníkem (ZŠ Záhoří, ZŠ Vodňany), ale funguje pouze v ZŠ Záhoří.

Šetření v oblasti podmínek pro zájmové vzdělávání v území MAS ukázalo na tyto problémy a potřeby:

Zájmové vzdělávání je přesně vymezené definicí Školského zákona. Zájmové vzdělávání pro žáky 1. stupně je dostatečně zabezpečené ve školních družinách, ve Vodňanech a v Bavorově také v DDM. V obcích, kde se DDM nenachází, školy samy nabízejí pestrou paletu kroužků v rámci svých možností. Zároveň by ovšem přivítaly, pokud by lektoři dojížděli za dětmi i do těchto škol k zabezpečení větší nabídky kroužků. Jiná situace je u zájmového vzdělávání pro žáky na 2. stupni ZŠ. Jak již bylo výše uvedeno aktivní školní klub je pouze v ZŠ a MŠ Záhoří. Tento školní klub potřebuje nové stavební úpravy a nové vybavení. Ve Vodňanech je školní klub zapsán ve školském rejstříku u základní školy, ale není již několik let zpátky otevírán. Důvodem jsou kromě jiného nedostatečné prostorové podmínky. Děti mají možnost vybrat si z nabídky kroužků DDM. Ty jsou ovšem placené, což může být problémem pro děti sociálně znevýhodněné.

Neformální vzdělávání - Z místního šetření vyplynula nutnost rekonstrukce a stavební úpravy stávající infrastruktury včetně zabezpečení bezbariérovosti.

V rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Meziobecní spolupráce – Obce sobě) i z jednání pracovní skupiny MAS vzešly následující oblasti možného nebo nutného rozvoje:

- Zajistit ve stávajících MŠ podmínky pro přijímání dětí mladších 3 let
- Zajištění psychologických a logopedických služeb v území zřízení detašovaného pracoviště PPP
- Zřízení školního poradenského pracoviště
- Vzájemná spolupráce škol mezi sebou, vzájemné sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe
- Podpořit komunikaci mezi školami a rodiči
- Podpořit komunikace mezi výkonnými orgány obcí a školami
- Zlepšení dopravní dostupnosti venkovských škol
- Meziobecní spolupráce, solidarita větších obcí s menšími
- Komunitní funkce škol (plánování nejrozličnějších vzdělávacích aktivit s dalšími aktéry v území)
- Polytechnická/řemeslnická výuka
- Zlepšit prezentaci škol na jejich webových stránkách, posílit možnosti jejich využívání např. placení obědů přes internet, omlouvat žáky v nepřítomnosti atd.
- Podpora talentovaných dětí

1.4 STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE NA ÚZEMÍ MAS BRÁNA PÍSECKA PRO OBDOBÍ 2014 – 2020 (2015)

Zpracovaná Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) pro období 2014 – 2020 představuje stěžejní strategický dokument pro komplexní plánování regionálního rozvoje v území MAS Brána Písecka v programovém období 2014 – 2020. Místní akční skupiny disponují zcela zásadní výhodou v tom smyslu, že sdružují místní komunity a jsou tak velmi blízko jednotlivým aktérům na místní úrovni. Z tohoto důvodu se očekává změna postavení místních akčních skupin ve směru významného posílení jejich možností při plánování a financování regionálního rozvoje na svém území.

3.1.2 Klíčová oblast II. Vzdělávání a volnočasové aktivity

Strategický cíl 2

Zajistit odpovídající úroveň předškolního a školního vzdělávání a nabídnout obyvatelům možnost volnočasových aktivit prostřednictvím činnosti a služeb různých organizací a spolků

Specifický cíl 2.1

Rozvoj vzdělávací infrastruktury a budování její dostatečné kapacity

OPATŘENÍ CLLD 2.1.1 Předškolní, základní a celoživotní vzdělávání

Aktivita – Obnova zařízení předškolní a školní výchovy a vzdělávání, posílení kapacit těchto zařízení, zejména mateřských škol, vybavení učeben pro zajištění lepších podmínek výuky cizích jazyků, technických a řemeslných oborů, přírodních věd a práce s digitálními technologiemi, využití volné kapacity škol pro mimoškolní vzdělávání a aktivity volného času

2 Strategie na vyšších územních úrovních

2.1 DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V JIHOČESKÉM KRAJI (2016 - 2020)

Schválený ZK 25.2.2016

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji schválený usnesením Zastupitelstvem Jihočeského kraje č. 36/2016/ZK-21 ze dne 25. 2. 2016 (dále jen DZ 2016-2020)

Krajský úřad zpracovává v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji a předkládá jej ministerstvu k vyjádření. Část dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, týkající se vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem, předkládá rada kraje zastupitelstvu kraje ke schválení.

Síť mateřských škol se stávající kapacitou je dostačující a Jihočeský kraj bude doporučovat další zvýšení kapacity jen ve výjimečných a odůvodněných případech - zřizovatel MŠ musí doložit analýzu demografického vývoje a potřeby zvýšení kapacit v dané lokalitě.

Cíle: Předškolní vzdělávání

- Navyšování kapacit MŠ v těch regionech (lokalitách), kde demografický nárůst převyšuje stanovenou kapacitu škol s přihlédnutím k připravovanému zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání
- Zvyšování kvality předškolního vzdělávání podporou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve spolupráci se vzdělávacími institucemi
- Podpořit rozvoj polytechnické výchovy i v mateřských školách

Navrhovaná opatření:

- a) podporovat navyšování kapacit mateřských škol jen v těch lokalitách, kde demografický nárůst převyšuje stanovenou kapacitu zapsanou v rejstříku škol a ŠZ, a to na základě doložené analýzy demografického vývoje a potřeby v dané lokalitě s přihlédnutím k připravovanému zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání
- b) pokračovat s dotačním programem JČK Podpora školství pro zřizovatele mateřských škol. Zachovat v programu podporu vzniku tzv. firemních mateřských škol (do roku 2018)
- c) využít dotační program JČK Podpora školství k podpoře manuální zručnosti dětí a prvků polytechnické výchovy ve vzdělávání v mateřských školách v rámci Opatření č. 3 – vybavení MŠ technickými hračkami a stavebnicemi
- d) DVPP zaměřit na problematiku vzdělávání dětí ze skupin ohrožených sociálním vyloučením, dětí s potřebou podpůrných opatření, problematiku polytechnické výchovy a na rozvoj řečových a komunikačních schopností (OP VVV)
- e) podporovat přeshraniční spolupráci MŠ včetně vzájemné jazykové přípravy dětí v rámci ERDV

Síť základní škol je v Jihočeském kraji také dostatečná a Jihočeský kraj nebude podporovat zvyšování kapacit. Výjimkou mohou být pouze odlišné ŠVP se zcela jedinečným zaměřením. Jihočeský kraj podpoří zvýšení kapacity, popřípadě vznik nových ZŠ v lokalitách, kde zřizovatel nedostatek míst podloží podrobnou analýzou demografického vývoje spojenou s další zástavbou.

Cíle: Základní vzdělávání

- Zachování stávající kapacity ZŠ, případná podpora rozšíření kapacity pouze v místech s rozsáhlou bytovou výstavbou
- Podpora technického a přírodovědného vzdělávání včetně vybavení dílen za účelem zvýšení manuálních zručností žáků
- Podpora zřizování přípravných tříd v souvislosti s místní potřebou předškolního vzdělávání
- Podpora polytechnického vzdělávání v ZŠ

Navrhovaná opatření:

- a) spolupracovat s obcemi v případě zřizování speciálních tříd v běžných ZŠ tam, kde dojde k poklesu žáků v ZŠ praktických (2015-2020)
- b) podporovat ZŠ při čerpání prostředků z OP VVV a RP MŠMT zvláště pro zabezpečení společného vzdělávání (2015-2020)
- c) motivovat žáky ke studiu technických oborů středních škol včetně podpory ZŠ při spolupráci se SŠ a firmami prostřednictvím projektů OP VVV.

Cíle: Soukromé a církevní školství

- Nenavyšování kapacit škol a školských zařízení ostatních zřizovatelů

Navrhovaná opatření: - JČK nebude, s ohledem na demografickou situaci a kapacitní možnosti stávajících škol doporučovat další otevírání soukromých a církevních škol a školských zařízení a zvyšování jejich kapacit, stejně tak nebude povolovat zvyšování kapacit maturitních oborů jak v denní formě, tak v ostatních formách studia (2016-2020)

Sít škol pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zachová Jihočeský kraj s kapacitami, které budou odpovídat potřebě. Školy, v nichž se počet žáků výrazně sníží, budou redukovány, případně po dohodě s příslušnou obcí bude JČK navrhovat vznik speciálních tříd při základních školách běžného typu či jiný způsob realizace podpůrných opatření. JČK respektuje nutnost dostupnosti těchto speciálních škol vzhledem k obtížnějším dopravním možnostem zdravotně postižených dětí a žáků jak z hlediska finančního tak i technického.

Cíle: Společné vzdělávání

- zkvalitňování podmínek vzdělávání dětí, žáků, studentů se SVP ve všech druzích škol
- podpora rozvoje talentovaných a nadaných žáků ve spolupráci s PPP
- zvyšování odborné úrovně a další průběžné vzdělávání metodiků prevence, pedagogických pracovníků a poskytovatelů služeb v oblasti prevence rizikového chování, pedagogů na základních a středních školách při práci se žáky se SVP a pracovníků školských poradenských zařízení v poskytování poradenských služeb

Navrhovaná opatření:

- a) zlepšit podmínky vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP – zachovat dotační program JČK na vybudování bezbariérového přístupu do budov škol, využít RP MŠMT a dotační prostředky OP VVV
- b) podporovat vzdělávání žáků ve třídách pro nadané žáky v ZŠ Máj II, České Budějovice na úrovni prvního stupně ZŠ
- c) podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských poradenských zařízení v oblastech zaměřených na porozumění podpůrným opatřením a jejich zavádění do praxe – využít vzdělávací nabídky NÚV a NIDV, dotačních prostředků OP VVV
- d) zlepšit stávající systém koordinace prevence rizikového chování propojování horizontální a vertikální úrovně – státní správu, státní i nestátní organizace, které realizují služby v oblasti prevence rizikového chování
- e) zlepšit podmínky pro poskytování služeb školskými poradenskými zařízeními, vybavením diagnostickými nástroji, využít rozvojový program MŠMT
- f) personálně posílit školská poradenská zařízení – využít dotační prostředky MŠMT a OP VVV.

Síť ostatních škol a školských zařízení – **počet základních uměleckých škol** je v Jihočeském kraji dostatečný. Kapacity ZUŠ mohou být navyšovány pouze v souladu s demografickým vývojem při zohlednění jejich kapacit a aktuální naplněnosti jejich oborů ZUŠ a to pouze ve výjimečných a odůvodněných případech. JČK bude podporovat využití vlastních majetkových kapacit.

Cíle: Základní umělecké vzdělávání

- Zachování stávající sítě základních uměleckých škol, zvláště pak sítě ZUŠ ve zřizovatelské gesci kraje
Zachování nabídky všech uměleckých oborů vyučovaných na ZUŠ

Navrhovaná opatření:

- a) převis poptávky pro vzdělávání v ZUŠ řešit přesunem volných kapacit v rámci stávající sítě ZUŠ (zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání pouze v odůvodněných případech), případně navýšením kapacity ZUŠ v souladu s demografickým vývojem
- a) zajistit modernizaci vybavení ZUŠ a organizaci soutěží a přehlídek formou dotačních projektů kraje
- b) podporovat obsahové zkvalitňování základního uměleckého vzdělávání s využitím projektů v rámci OP VVV a dalších dotačních programů

Jazykové vzdělávání na základních a středních školách probíhá v souladu se schválenými RVP. V řádě ZŠ probíhá výuka cizího jazyka jako volitelný předmět při zájmu žáků a souhlasu rodičů. Vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá ve vzdělávacích institucích zřizovaných JČK (Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Středisko služeb školám, MŠMT (Národní institut pro další vzdělávání), na vysokých školách v rámci celoživotního učení a v dalších institucích, které mají akreditované programy.

Cíle: Jazykové vzdělávání

- Zkvalitnění jazykového vzdělávání již od předškolního věku pro odstranění jazykových bariér v rámci přeshraničního styku

Navrhovaná opatření:

- a) v rámci přeshraničního jazykového vzdělávání (tzv. jazykové ofenzívy) podporovat příhraniční spolupráci MŠ, včetně jazykové přípravy dětí v rámci ERDV (OP Přeshraniční spolupráce)
- b) podporovat rozvoj jazykového vzdělávání s využitím výuky typu CLIL (výuka některých předmětů v cizím jazyce) v ZŠ, SŠ (OP VVV)
- c) podporovat reciproční výměny dětí a žáků a učitelů v rámci přeshraniční spolupráce především s Dolním Bavorskem, Dolním Rakouskem a Horním Rakouskem (OP Přeshraniční spolupráce)

Strategie rozvoje zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání se v JČK uskutečňuje především v domech dětí a mládeže, školních družinách a školních klubech.

Na území JČK je 11 DDM, z toho 8 zřizovaných krajem, 1 zřizovaný církví (Salesiánské středisko mládeže v Českých Budějovicích), 1 soukromý (Dětské centrum Arpida České Budějovice) a 1 zřizovaný obcí (Týn nad Vltavou).

DDM, ŠD, ŠK – navyšování kapacit bude JČK podporovat pouze s ohledem na demografický vývoj a navyšování kapacit ZŠ. U DDM bude JČK podporovat využití vlastních majetkových kapacit.

Cíle v oblasti zájmového vzdělávání:

Domy dětí a mládeže

- zachovat a podporovat stávající síť DDM zřizovaných JČK s důrazem na samostatnost subjektů v okresních městech
- podporovat stávající existenci a zřizování nových detašovaných pracovišť DDM, zřizovaných krajem v ORP a v dalších obcích JČK s počtem obyvatel nad 5 tis.

- iniciovat změny v prostorovém vybavení DDM z cílem převedení z nájmu do budov v majetku JČK, podporovat rekonstrukci a modernizaci stávajícího majetku
- metodicky řídit činnost DDM s cílem, aby zkvalitňovaly nabídku všech forem zájmového vzdělávání, které jsou uvedeny v § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání
- zabezpečit stabilní průběh okresních i krajských kol postupových soutěží vyhlašovaných MŠMT na základě pověření DDM zřizovaných JČK

Školní kluby

- doporučovat zařazování nových ŠK do rejstříku škol a ŠZ pouze jako součásti ZŠ (ne jako samostatné právní subjekty) a vždy s přihlédnutím k individuálnímu zdůvodnění zřizovatele školy. Jako základní kritérium pro zřízení nového školního klubu považovat dostatečnou a reálně zabezpečenou nabídku pravidelné zájmové činnosti
- povolovat navýšení cílové kapacity ŠK do 50 % z celkového počtu dětí na 2. stupni ZŠ u plně organizovaných škol
- výjimky z cílových kapacit udělovat po předložení konkrétního a kontrolovatelného zdůvodnění a po projednání s KÚ a statutárními zástupci zřizovatele, a sice jen v následujících případech:
- ŠK v daném regionu plnohodnotně nahrazuje nabídku zájmového vzdělávání, které ve srovnatelných podmínkách jinde nabízí DDM
- ŠK nabízí zájmové vzdělávání žákům z druhého stupně pro více ZŠ

Školní družiny

- doporučovat zařazování nových ŠD do rejstříku škol a ŠZ pouze jako součást ZŠ (ne jako samostatné právní subjekty) a vždy s přihlédnutím k individuálnímu zdůvodnění zřizovatele školy
- povolovat navýšení cílových kapacit u ŠD do 70 % z celkového počtu dětí na prvním stupni ZŠ u plně organizovaných škol, v ostatních typech škol až do 100 % žáků 1. stupně
- výjimky z cílových kapacit udělovat po předložení konkrétního a kontrolovatelného zdůvodnění a po projednání s KÚ a statutárními zástupci zřizovatele

Domovy mládeže a internáty:

- podporovat rozšíření nabídky zájmového vzdělávání v DM
- podporovat otevřenost zájmových aktivit DM ve vztahu k veřejnosti

Postupové soutěže

- zabezpečovat přenesenou působnost MŠMT v oblasti organizace postupových soutěží prostřednictvím subjektů zřizovaných JČK (DDM, ZUŠ, ZŠ a SŠ)
- podporovat a aktivně se podílet na zdokonalování systému MŠMT v oblasti odměňování učitelů za přípravu žáků na soutěže
- podporovat stávající systém přijímacího řízení na SŠ, kdy jedním z kritérií přijímacího řízení je účast žáků ZŠ na olympiádách a předmětových soutěžích regionálního či celostátního charakteru
- podporovat a motivovat talentovanou mládež pro aktivní účast v soutěžích

Navrhovaná opatření:

- a) zachovat stávající síť DDM ve zřizovatelské gesci JČK
- b) za účelem finanční podpory DDM, ŠD, ŠK a nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží vyhlašovat každoročně dotační program Podpora práce s dětmi a mládeží a dotační programy pro finanční podporu organizace soutěží
- c) pokračovat v rekonstrukci a modernizaci vybavení DDM a jejich letních základen
- d) prostřednictvím DDM, ZUŠ, ŠD a ŠK i nadále zabezpečovat přenesenou působnost MŠMT v organizaci postupových soutěží

Podpora pedagogických pracovníků

Cíl pro oblast podpory pedagogických pracovníků: v nadcházejícím období usilovat o zvýšení kvality vzdělávacího systému, zvyšováním kvality učitelů, jejich kvalifikace, profesní zdatnosti a jejich erudice

Navrhovaná opatření: v těsné návaznosti na postupy MŠMT, uvedené ve Strategii 2020, podporovat zavedení kariérního systému pedagogických pracovníků a postupovat způsobem, který by umožňoval pedagogům zvyšování kvality jejich práce s návazností na systém odměňování (OP VVV)

2.2 PROGRAM ROZVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE 2014 – 2020

(Návrhová část, verze duben 2014)

Návrhová část Programu rozvoje Jihočeského kraje na období 2014 - 2020 (PRK) vychází ze základních závěrů analýzy problémů a vývojových tendencí provedených v analytické části. Navazuje dále na souhrn hlavních závěrů v podobě SWOT analýz pro jednotlivé prioritní osy / tematické okruhy. PRK rovněž navazuje na cíle a úkoly předchozího programového období. Stanovené prioritní osy PRK reflektují hlavní rozvojové oblasti a problematické okruhy regionu, jejichž řešením a stimulací je vhodné se v programovém období 2014 - 2020 prioritně zabývat.

PO 3 Kvalitní infrastruktura, služby, prostředí a spolupráce pro posilování územní soudržnosti

Opatření 3.1 Kvalitní a dostupné veřejné služby

Zajištění kvalitních a dostupných služeb v oblasti počátečního vzdělávání a v sociálně-zdravotní oblasti pro všechny občany regionu ve vazbě na potřeby a možnosti jednotlivých obcí, mikroregionů a dílčích lokalit v Jihočeském kraji

Opatření je zaměřeno na oblasti **počátečního vzdělávání**, zdravotnictví, sociálních služeb, bezpečnosti a prevence rizikového chování. Počáteční vzdělávání je jedním ze základních stavebních kamenů kvality lidských zdrojů v Jihočeském kraji. Význam má rovněž pro budoucí pracovní uplatnění žáků a absolventů a jeho pozitivní stimuly tak má významný vliv na celkovou strukturu a výkonnost ekonomiky regionu. Zlepšování podmínek pro počáteční vzdělávání vzhledem k aktuálním potřebám regionu tedy představuje významný rozvojový směr. Dle Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Jihočeského kraje je cílem v oblasti počátečního vzdělávání zachovat zásadní podíl žáků v učebních oborech a stabilizovat podíl maturitních oborů a tím vytvářet základnu také pro udržení podílu kvalifikovaných dělníků. U dětí ve věkové skupině předškolního věku roste demografická křivka, vrcholu dosáhne cca kolem roku 2017. Na tuto skutečnost je potřeba reagovat navyšováním kapacity mateřských škol v potřebných lokalitách. Problém nedostatku míst v mateřských školách mohou v kraji řešit dále i soukromé / firemní MŠ. Jihočeský kraj disponuje ve vazbě na aktuální a předpokládaný demografický vývoj dostatečnou kapacitou základních škol. Je však potřeba např. zlepšit jejich spolupráci se středními školami a zaměstnavateli s cílem reagovat optimálně a v souladu s potřebami trhu práce na aktuální vývoj a trendy. Podpořit je potřeba dále i polytechnické vzdělávání.

Opatření 3.2 Kvalitní zázemí, vybavenost a služby pro volný čas a rozvoj občanské společnosti

Cílem opatření je rozvoj lidských zdrojů a podmínek pro kvalitní život obyvatel v regionu podpořený odpovídající nabídkou v oblasti kultury, sportu, tělovýchovy a zájmového vzdělávání se zvláštním zřetelem na cílovou skupinu dětí a mládeže

Opatření 3.1

Cílem tohoto opatření je zajištění kvalitních a dostupných služeb v oblasti počátečního vzdělávání a v sociálně-zdravotní oblasti pro všechny občany regionu ve vazbě na potřeby a možnosti jednotlivých obcí, mikroregionů a dílčích lokalit v jihočeském kraji.

Aktivity a záměry v počátečním vzdělávání

- Udržení optimálních kapacit mateřských škol v reakci na demografický vývoj – v oblastech, kde demografická křivka a její budoucí vývoj převyšuje stávající kapacity (jak ve větších městech, tak v menších obcích, a to včetně podpory zřizování alternativních typů škol – soukromé, firemní MŠ apod.)

- Udržení a zkvalitňování kapacit určených pro vzdělávání na základních školách, postupný a finančně zajištění rozvoj inkluzivního vzdělávání na základních školách a především motivace žáků k navazujícímu studiu na středních školách technického směru (ve vazbě na potřeby trhu práce v regionu)
- Podpora dalšího rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (zdravotně či sociálně znevýhodnění) včetně optimalizace vzdělávacích zařízení pro tuto skupinu – např. podporou činnosti asistentů pedagoga a podpora rozvoje mimořádně nadaných žáků a studentů, pouze ve vazbě na finanční zajištění těchto aktivit
- Realizace programů a opatření vedoucích k předcházení a eliminaci rizikového chování (vazba na Koncepti prevence kriminality Jihočeského kraje a Strategii prevence rizikového chování dětí a mládeže Jihočeského kraje), k výchově zdravého životního stylu dětí a mládeže, posilování sociálních a společenských dovedností, sebevědomí a dalších měkkých dovedností a znalostí
- Podpora zvyšování dostupnosti a kvality jazykového vzdělávání v regionu (již od předškolního věku dětí)
- Podpora zájmového vzdělávání, a to jak na materiální a technické úrovni, tak na úrovni systémové podpory zkvalitňování zájmového vzdělávání a jeho dostupnosti
- Podpora fungování integrovaného systému poradenství v oblasti vzdělávání, a to formou spolupráce pedagogicko-psychologických poraden, speciálně pedagogických center, středisek výchovné péče, center podpory inkluzivního vzdělávání aj.
- Pokračování postupné modernizace sítě základních uměleckých škol, podpora jejich hmotného i provozního provázání s dalšími vzdělávacími zařízeními a podpora obsahového zkvalitňování výuky na těchto školách
- Aplikace opatření a přístupů stanovených MŠMT, které povedou ke zlepšení výsledků a profilů žáků škol v Jihočeském kraji v rámci mezinárodních srovnání (PISA, TIMSS)
- Rozvoj spolupráce škol napříč spektrem subjektů vzdělávací soustavy (zejména spolupráce základních a středních škol s vazbou na pracovní trh a uplatnění žáků) a rozvoj nadregionálních forem spolupráce
- Podpora dalšího rozvoje přeshraničních forem spolupráce v oblasti vzdělávání (společné vzdělávací a výchovné projekty, pracovní skupiny, mobilita žáků a studentů a pedagogů, jazykové vzdělávání, podpora zapojování mladých obyvatel do iniciativy Mládež v pohybu apod.)
- Zlepšování technického vybavení všech typů škol (moderní ICT technologie apod.) s cílem zvyšování kvality a efektivity výuky
- Zajištění většího počtu bezbariérových vstupů do škol a školských zařízení ve vazbě na zvyšující se inkluzi
- Podpora projektů zaměřených na zvyšování matematické, čtenářské a IT gramotnosti žáků a studentů
- Podpora zachování, zkvalitnění a rozvoje sociálních služeb pro cílovou skupinu dětí, mládež v souladu s měnícími se potřebami této cílové skupiny a ve vazbě na vývoj zaměření cílů SPRSS a dostupné finanční možnosti (podpora odborného sociálního poradenství, domů na půli cesty, nízkoprahových zařízení pro děti a mládež včetně analýzy potřebnosti vzniku či navýšení kapacit těchto zařízení v jednotlivých částech regionu, sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, terénních programů ad.)
- Podpora rozvoje služeb pro rodiny s dětmi / podpora rodinné politiky (posilování rodičovských kompetencí, mezigeneračního soužití, prevence sociálního vyloučení rodičů pečujících o děti apod.)

Opatření 3.2

Aktivity a záměry v oblasti zájmového vzdělávání

- Podpora aktivit, vybavenosti a akcí subjektů rozvíjejících zájmové vzdělávání v regionu (domovů dětí a mládeže, školních klubů a družin a domovů mládeže a internátů a dalších organizací působících v této oblasti)
- Podpora vzdělávání lidských zdrojů v oblasti zájmové činnosti
- Rozvoj spolupráce mezi subjekty zapojenými do oblasti zájmového vzdělávání, rozvoj spolupráce na regionální a obecní úrovni

2.3 STRATEGIE ROZVOJE ŠKOLSTVÍ JČK V HORIZONTU DO ROKU 2020

Ze dne 31.5.2011

Strategie je zpracována jako podklad pro rozhodování orgánů Jihočeského kraje podle § 181 školského zákona, který kraji stanovuje povinnost zajistit podmínky pro uskutečňování mimo jiné i středního vzdělávání, a za tímto účelem kraj zřizuje a zrušuje střední školy. Kraj je v této souvislosti povinen respektovat kritéria uvedená

v § 177 školského zákona, tedy dbát zejména o soulad rozvoje vzdělávání s potřebami trhu práce, se zájmy občanů obce, s demografickým vývojem a rozvojem svého území, a dále přihlížet k dostupnosti vzdělávání podle místních podmínek.

Předškolní vzdělávání: K 30. 9. 2010 působí v Jihočeském kraji 143 ředitelství běžných mateřských škol zřizovaných obcí, 139 základních škol zřizovaných obcí, které vykonávají současně činnost mateřské školy, 4 školy církevní a 3 soukromé. Celkem je k 30. 9. 2010 v běžných mateřských školách vzděláváno 21 264 dětí. Jihočeský kraj není zřizovatelem běžných mateřských škol a nemůže jejich počty ovlivňovat.

Základní vzdělávání probíhá v 223 školách zřizovaných obcemi, 22 školách zřizovaných krajem, dále na 3 církevních a 5 soukromých školách. Z celkového počtu 253 základních škol je jich 26 samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením. Ve všech základních školách se ve školním roce 2010/2011 vzdělává 49 506 žáků, z toho 47 092 na základních školách zřizovaných obcemi.

Dále chce kraj působit v oblasti rozvoje zájmu žáků základních škol o technicky zaměřené učební obory.

Speciální vzdělávání. V oblasti škol samostatně zřízených pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami OŠMT navrhuje i přes úbytek žáků zachovat stávající síť škol v dosavadním rozsahu nebo s menšími úpravami, souvisejícími s lepším využitím majetku kraje nebo po dohodě s obcemi s využitím prostor např. v základních školách zřízených obcemi. Navrhujeme zachovat dostupnost těchto škol vzhledem k obtížnější dopravě zdravotně postižených dětí a žáků jak z hlediska finančního, tak i technického.

Základní umělecké vzdělávání probíhá v Jihočeském kraji ve 22 školách zřizovaných krajem, v 9 školách zřizovaných obcemi a ve 3 soukromých školách. ZUŠ poskytují systematické vzdělávání, které zásadním způsobem rozvíjí předpoklady nadaných a talentovaných žáků tím, že tyto žáky kvalifikovaně a odborně připravuje nejen pro další studium na středních a vysokých školách uměleckého směru, ale výrazně pomáhá utvářet jejich dlouhodobý hodnotový systém. ZUŠ organizují okresní a krajská kola uměleckých postupových soutěží vyhlašovaných každoročně MŠMT.

Doporučená opatření kraje pro nadcházející období – síť škol:

1. Působit na zřizovatele základních škol směrem k zachování stávající sítě základních škol a ke zpracování výhledových studií potřebnosti kapacit ZŠ po roce 2011.
2. Podporovat ZŠ ve smyslu seznámení se s prostředím středních škol a firem především s učebními obory, žádanými trhem práce, prostřednictvím projektů z finančních prostředků EU.
3. Spolupracovat s obcemi v případě zřizování speciálních tříd v běžných ZŠ.
4. Podporovat ZŠ při čerpání prostředků z OP VK projektu EU peníze školám (tzv. šablony), a tím zlepšit vybavenost škol a podmínky vzdělávání (např. čtenářská a informační gramotnost, cizí jazyky, ICT, matematika, přírodní vědy, finanční gramotnost, inkluzivní vzdělávání).

Doporučená opatření kraje pro nadcházející období – školy pro žáky se SVP a poradenství:

1. Nadále usilovat o rozšiřování školních poradenských pracovišť v rámci systémového projektu MŠMT – VIP Kariéra.
4. Podporovat zachování současné sítě škol samostatně zřízených pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s přijatým komuniké Jihočeského kraje a Asociace speciálních pedagogů k návrhu MŠMT na postupnou inkluzi těchto dětí a žáků do běžných škol a hledat další možné zdroje z programů EU, včetně Finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska (FM EHP/Norsko) pro cílené zlepšení podmínek výuky a vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Doporučená opatření kraje pro nadcházející období pro ZUŠ:

1. Ponechat stávající síť ZUŠ v kraji, včetně jejich poboček, s maximální možnou kapacitou, spíše apelovat na přijímání nadaných žáků.
2. Připravit podmínky v rámci grantové politiky kraje na zlepšení vybavení ZUŠ.
3. Podpořit zlepšení využívání nových ICT technologií na ZUŠ.
4. Pro provoz ZUŠ více využívat objekty kraje po případné rekonstrukci a nutných technických opravách.

Doporučená opatření kraje pro nadcházející období – DDM, ŠD, ŠK:

1. Stabilizovat síť DDM zřizovaných Jihočeským krajem s důrazem na samostatnost subjektů a z hlediska ekonomické výhodnosti ředitelství DDM etablovat především v okresních městech s detašovanými pracovišti v obcích s rozšířenou působností.
2. Podporovat postupné budování informačních pointů v okresních DDM, ve městech s více školami, v souvislosti s rozšiřováním ICM (informační centra mládeže).
3. Postupně rozšiřovat a zkvalitňovat nabídku specializovaných zájmových aktivit DDM i DM v souladu se souborem opatření obsaženém v „Koncepti dalšího rozvoje zájmového vzdělávání v Jihočeském kraji“ (2006), trvale podporovat aktivity nestátních neziskových organizací z oblasti zájmové činnosti dětí a mládeže i z oblasti sportu s důrazem na podporu dobrovolnictví a v souladu se „Strategií podpory práce s dětmi a mládeží v Jihočeském kraji na období 2009 – 2012“, každoročně navrhopvat a vyhlašovat „Jihočeské krajské programy podpory práce s dětmi a mládeží“ a v souladu s „Konceptí rozvoje tělovýchovy a sportu v Jihočeském kraji“ (2003, aktualizace 2006) každoročně navrhopvat a vyhlašovat „Jihočeské krajské programy podpory sportu“ a podporovat i sportovní reprezentaci Jihočeského kraje.
4. V rámci akčního plánu Programu rozvoje kraje vyhlašovat specifické grantové programy na rekonstrukce a vybavení základen a kluboven pro subjekty z oblasti zájmové činnosti dětí a mládeže i na rekonstrukce a vybavení sportovišť.
5. Zpracovat v souladu s legislativními kroky MŠMT návrh postupného vytváření fungující sítě klubů otevřených dveří a informačních center mládeže pro neorganizovanou mládež včetně návrhu jejich finanční podpory.
6. Podporovat spolupráci škol se zájmovými sdruženími škol (např. s klubem ekologické výchovy, zájmovými kroužky při škole) i z hlediska prevence negativních jevů u dětí a mládeže.

Doporučená opatření kraje pro nadcházející období - ostatní zřizovatelé:

OŠMT v souladu s Dlouhodobým záměrem ČR, který zpracovává MŠMT a kraje, nebude i nadále s ohledem na demografický pokles doporučovat další otevírání škol a školských zařízení ostatních zřizovatelů a zvyšování jejich kapacit. Nabídka těchto škol a školských zařízení již vhodně a dostatečně doplňuje nabídku krajských škol a školských zařízení.

2.4 REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ STRATEGIE JIHOČESKÉHO KRAJE (červen 2014)

Krajská příloha národní RIS 3, schválená Zastupitelstvem Jihočeského kraje 26. 06. 2014.

Regionální inovační strategie je nejdůležitější strategickým dokumentem v oblasti podpory vědy, výzkumu a inovací a je přílohou Programu rozvoje JČK 2007 – 2013 a v souladu s PRK 2014 – 2020.

Vzhledem k historii regionu a zaměření vědecko-výzkumných kapacit je nutno říci, že v JČK hraje velmi významnou roli oblast Biotechnologií.

Činnost nejdůležitějších jihočeských podniků patří do oblasti zpracovatelského průmyslu. Jedná se především o firmy dodávající své výrobky do automobilového a leteckého průmyslu, strojírenské a slévarenské produkty a elektrotechniku. V roce 2012 vzniklo Technické a vzdělávací konsorcium při VŠTE, které sdružuje VŠ, SŠ a firmy technického zaměření a jehož hlavním cílem je zkvalitnění studijních programů tak, aby absolventi lépe vyhovovali požadavkům trhu práce. Významnou oblast v JČK představuje energetika (v souvislosti s umístěním ETE) a obnovitelné zdroje energie.

V Jihočeském kraji existují dvě veřejné vysoké školy (+ fakulta Managementu VŠE), tři soukromé vysoké školy a jedna veřejná výzkumná instituce. Největší vysokou školou v regionu je Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU) s osmi fakultami (Ekonomická, Filozofická, Pedagogická, Přírodovědecká, Teologická, Zdravotně sociální, Zemědělská a Fakulta rybářství a ochrany vod). Je zřejmé, že JU je tvořena fakultami velmi odlišného zaměření a vědecko-výzkumná práce je značně různorodá. Mezinárodního uznání podle studie CERGE dosahují především vědecké týmy z oborů ekologie společenstev, biofyziky a molekulární a evoluční biologie na Přírodovědecké fakultě nebo genetika ryb na Fakultě rybářství a ochrany vod. Uvedené odpovídá podílům studentů v doktorských studijních programech a jejich absolventů. Charakteristickým rysem vědecko-výzkumné činnosti univerzity je její úzká spolupráce s ústavu Akademie věd ČR, především s Biologickým centrem, která posiluje výzkumný a vzdělávací charakter zejména přírodovědných oborů JU.

Nejvýznamnější veřejnou výzkumnou institucí v JČK je Biologické centrum Akademie věd České republiky, v.v.i. (BC), které bylo vytvořeno sloučením pěti jihočeských ústavů Akademie věd (Entomologický ústav, Hydrobiologický ústav, Parazitologický ústav, Ústav molekulární biologie rostlin, Ústav půdní biologie) v roce 2005. Řada vědců BC patří podle uznávaného scientometrického systému Hirsch – indexu ve svých oborech mezi nejcitovanější a nejrespektovanější na světě.

Další veřejnou VŠ v Jihočeském kraji je Vysoká škola technická a ekonomická (VŠTE) v ČB, mezi VaV pracoviště v Jihočeském kraji patří Botanický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i. v Třeboni, kde se nachází také Detašované pracoviště Mikrobiologického ústavu v.v.i. AV ČR. Posledním z ústavů Akademie věd, které mají své zastoupení v Jihočeském kraji, je Centrum výzkumu globální změny v.v.i. (CVGZ) s pracovišti v Českých Budějovicích a Nových Hradech.

V současné době funguje v Č. Budějovicích Jihočeský vědeckotechnický park, a.s. V rámci Jihočeského kraje dále v oblasti VaVal působí Technologické centrum Písek, Vědecko-technický park ENKI, Akademické a univerzitní centrum Nové Hradky, Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání, o. p. s. (JAIP), Jihočeské univerzitní a akademické centrum transferu technologií a další.

Specifické cíle a typové aktivity:

SC A.1.1 Zvýšení zájmu o vzdělávání v technických i přírodovědně orientovaných oborech

Mezi typové aktivity patří:

- Technické a přírodovědně orientované školky
- Technické a přírodovědně orientované kroužky na ZŠ
- Zkvalitnění kariérového poradenství ve školách
- Dlouhodobá práce s talenty s cílem jejich uplatnění v kraji (stipendijní podpora)
- Technické a přírodovědné Science centrum pro děti, žáky a studenty zaměřené na Hands-on aktivity a interaktivní expozice
- Exkurze žáků ZŠ a SŠ do podniků
- Příměstské vědecké tábory a letní školy
- roadShow po ZŠ a SŠ (populárně-naučná show)
- Technické soutěže a olympiády

SC A.1.2 Zvýšení relevance vzdělávání k potřebám regionálního trhu práce

Mezi typové aktivity patří:

- Celoživotní a inkluzivní vzdělávání
- Vytvoření systému hodnocení kvality škol a přípravy pedagogů
- a další

SC A.1.5 Rozvoj výzkumné a vzdělávací infrastruktury

Mezi typové aktivity patří:

- rozvoj prostředí umožňujícího zvýšení kvality vzdělávání (infrastrukturní, přístrojové a materiální vybavení)

3 Strategie na národní úrovni

3.1 DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2015 – 2020 (BŘEZEN 2015)

Dlouhodobý záměr ČR je zpracován v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a obsah materiálu a jeho členění odpovídá požadavkům vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 - 2020 je jedním z implementačních dokumentů Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, a v souladu s touto Strategií stanovuje hlavní cíle regionálního vzdělávání, a to zejména pro následující oblasti:

Předškolní vzdělávání - zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání, zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání, podpora mateřských škol při začleňování dětí ze znevýhodněných skupin

Základní vzdělávání - snížit množství odkladů povinné školní docházky, kapacitně zajistit plnění povinné školní docházky zejména žákům 1. stupně při zachování kvality vzdělávání, současně podporovat kvalitu vzdělávání 2. stupně ZŠ a nezvyšovat podíl žáků odcházející do víceletých gymnázií, zvyšování kvality vzdělávání je úzce provázáno se zvyšováním kvality počátečního a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2. stupně ZŠ, podporovat spolupráci škol a školských zařízení zájmového vzdělávání a dalších mimoškolních aktivit, zvyšovat přístupnost zájmového a neformálního vzdělávání žákům s potřebou podpůrných opatření

Další rozvoj sítě škol a školských zařízení

- v oblasti **předškolního vzdělávání** bude podporováno navyšování nejvyšších povolených počtů (dále jen „kapacity“) dětí mateřských škol zřizovaných obcí nebo svazkem obcí a dalšími zřizovateli v místech s nedostatečnými kapacitami postupně do roku 2018 tak, aby bylo zajištěno přijetí všech dětí ve věku 3 až 5 let
- v oblasti **základního vzdělávání** bude podporováno navyšování kapacit základních škol tak, aby byly do školního roku 2016/17 zajištěny kapacity pro přijetí celého populačního ročníku v rámci spádového obvodu každé základní školy,
- v oblasti **základního uměleckého vzdělávání** mohou být kapacity základních uměleckých škol navyšovány v souladu s demografickým vývojem, stávajícími kapacitami základních uměleckých škol v jednotlivých krajích a jejich naplněnost
- ve **školních družinách, školních klubech** bude umožněno navyšování počtu žáků v těchto zařízeních podle potřeby s ohledem na kapacity základních škol v oblasti, dále budou moci být podpořena školská zařízení pro zájmové vzdělávání (SVČ a DDM, které se podílejí na rozvoji nadání žáků, popř. v ZŠ speciální pro činnosti Aktivačních center apod.). Případné navyšování počtu žáků ve školních družinách a školních klubech by mělo odpovídat míře přiměřené nárůstu počtu dětí a žáků. Zohledněna by měla být také stávající naplněnost školy, stávající síť školních družin a školních klubů a jejich naplněnost a síť středisek volného času,
- v oblasti **pedagogicko-psychologického poradenství** bude zhodnocen dosavadní vývoj zejména v krajích Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Jihomoravském, Karlovarském, Olomouckém, v Kraji Vysočina a v Praze, kde podíl klientů PPP, SPC a SVP na věkové skupině žáků ZŠ a SŠ přesahuje 20 procent, s ohledem na místní podmínky nebude zvyšován počet školských poradenských zařízení v krajích.

Tato opatření vyplývající s Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR musí být zahrnuta v Dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy jednotlivých krajů.

Systém hodnocení žáků, škol a školského systému - zefektivnit systém hodnocení žáků, posílení formativního hodnocení a zajištění srovnatelnosti hodnocení v rámci ZŠ, vytvoření kritérií kvalitní školy, provázat je s kritérii hodnocení škol ČŠI, lepší propojení externího hodnocení školy s vlastním hodnocením školy, poskytnout prostřednictvím výsledků z testování informaci každé škole o její práci, školy budou mít přístup k certifikovanému testování bez omezení každoročně (i ty školy, které nebudou zařazené do vzorku testovaných škol)

Rovné příležitosti ve vzdělávání - zaměřit se na zkvalitnění vzdělávání dětí a žáků s problémovým socioekonomickým a kulturním zázemím, zpřesňování diagnostiky a následných intervencí ve formě podpůrných opatření, zkvalitnění vzdělávání dětí a žáků nadaných, prevence rizikového chování, bude podporováno posílení školních poradenských pracovišť

Zlepšení podmínek pedagogických pracovníků - podpora pedagogickým pracovníkům bude v následném období zaměřena především na dokončení a realizaci kariérního systému učitelů a ředitelů, na zlepšení odměňování pedagogických pracovníků. Současně bude pozornost zaměřena na modernizaci počátečního vzdělávání učitelů a posílení jejich dalšího vzdělávání. Důraz bude také kladen na podporu a zlepšení postavení a vzdělávání ředitelů škol.

Dlouhodobý záměr ČR zakotvuje záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky vycházející ze Strategie 2020, určuje rámec dlouhodobých záměrů krajů a sjednocuje přístup státu a jednotlivých krajů v oblasti nastavení parametrů vzdělávací soustavy regionálního školství. Vzdělávací soustavou se zabývá bez rozdílu jednotlivých zřizovatelů. Trendy a cíle stanovené na úrovni ČR krajské úřady rozpracovávají pro specifické podmínky a potřeby svého kraje, navrhují a zdůvodňují svá konkrétní řešení.

Konkrétní opatření z Dlouhodobého záměru ČR:

Předškolní vzdělávání

Opatření A.1 Zavést poslední rok předškolního vzdělávání jako povinný

Opatření A.2 Systematickým posilováním sítě MŠ a jejich kapacit vytvářet podmínky pro to, aby každé dítě, jehož zákonní zástupci o to požádají, mohlo být přijato do předškolního vzdělávání

Opatření A.3 Posilovat spolupráci mezi rodinou a školním prostředím

Opatření A.4 Cíleně zvyšovat účast na předškolním vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením

- A.4.3 Začlenit problematiku vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením do programů připravujících pedagogy působící v předškolním vzdělávání

- A.4.4 Systematicky rozvíjet kompetence pedagogů MŠ pro podporu při začleňování dětí s potřebou podpůrných opatření

Opatření A.5 Zahájit diskuzi o obsahu vzdělávání učitelů MŠ a možném požadavku na jejich vyšší kvalifikaci

Opatření A.6 S využitím nástrojů a metod pedagogického výzkumu vyhodnotit praktické zkušenosti s kutikulární reformou v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání

Opatření A.7 Ve spolupráci s ostatními věcně příslušnými resorty navrhnout systémové řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let; alternativní formy péče o děti ve věku do zahájení povinné školní docházky, které nemají silné výchovné a vzdělávací poslání (např. dětská skupina), podporovat jen jako dočasnou alternativu do doby dostatečného navýšení kapacit MŠ, popř. jiných vzdělávacích institucí

Zlepšení podmínek základního vzdělávání

Opatření B.2 Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady školní docházky (na bázi spolupráce mezi rodiči, předškolními pedagogy a poradenskými institucemi, zdravotníky a orgány sociálně-právní ochrany dětí, případně poskytovateli služeb sociální prevence) eliminovat odklady školní docházky, resp. je povolovat pouze ve výjimečných případech a provázat je se systémem přípravných tříd

- B.2.2 Zvyšování kvality pedagogické práce na 1. stupni zejména s ohledem na zlepšování výsledků žáků s potřebou podpůrných opatření se zvláštním zřetelem na podporu romských žáků

Opatření B.3 Provést komplexní revizi mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest mezi předškolním vzděláváním, prvním a druhým stupněm základního vzdělávání, jakými jsou zejména a diagnostické nástroje (a přijímací řízení v případě víceletých gymnázií) s cílem eliminovat nedůvodně vysokou míru vyčleňování dětí mimo hlavní vzdělávací proud. Vyrovnávat podmínky v přístupu k mimoškolním

vzdělávacím příležitostí, zdrojům a službám a specificky se přitom zaměřit na lokality a skupiny ohrožené sociálním, kulturním nebo jazykovým vyloučením.

- B.3.1 Nenavyšovat podíl žáků na nižším stupni víceletých gymnázií

Opatření B.4 Specificky zlepšovat kvalitu vzdělávání na druhém stupni základní školy jako hlavního vzdělávacího proudu

- B.4.2 V rámci OP VVV při rozvoji gramotností, kompetencí, manuální zručnosti a technického vzdělávání využívat finanční prostředky i na potřebné vybavení
- B.4.3 Zvyšovat kompetence pedagogů, zejména na 2. stupni ZŠ, které povedou k lepším vzdělávacím výsledkům žáků včetně schopnosti vyhodnocovat kvalitu výuky, dále ji rozvíjet a poskytovat zpětnou vazbu žákům i jejich rodičům, s akcentem na čtenářskou, matematickou a přírodovědnou gramotnost (v rámci OPVVV).
- B.4.4 Zvýšit efektivitu dalšího vzdělávání učitelů ZŠ v kurzech a jiných dlouhodobých formách podpory zaměřených na inovace ve vzdělávacích programech, především v oblasti výuky matematiky a cizích jazyků, pedagogické dovednosti, zlepšení oborových didaktik, implementaci průřezových témat do výuky, lepšího ovládnutí nových technologií ve výuce, řešení výchovných problémů, apod. Upravit obsah vzdělávání pro ředitele škol a školských zařízení a pro vedoucí pedagogické pracovníky tak, aby odpovídalo současným požadavkům kladených na management škol a školských zařízení.
- B.4.5 Zlepšit materiální, finanční aj. podmínky pro činnost 2. stupně ZŠ.
- B.4.6 Zlepšovat vybavení a zvyšovat kvalitu vzdělávání na 1. stupni ZŠ jako základního předpokladu pro úspěšné vzdělávání žáků na 2. stupni ZŠ.
- B.4.7 Podporovat spolupráci ZŠ se SŠ a zaměstnavateli při realizaci praktické výuky ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce

Opatření B.8 Rozvíjet a účinně do vzdělávacího procesu zapojovat aktivity vedoucí ke zdravému životnímu stylu

Opatření B9 Podporovat propojování školního a mimoškolního vzdělávání

Rovné příležitosti ve vzdělávání

Opatření G.1 Přesněji vymezit typy a stupně znevýhodnění a nadání dětí a žáků a jim odpovídající podpůrná opatření včetně financování

Opatření G.2 podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory

Opatření G.3 Podporovat efektivní a cílené primárně preventivní aktivity určené žákům i pedagogům s cílem minimalizace či oddálení rizika spojeného s výskytem rizikového chování + G.10 Rozvíjet a podporovat efektivní poradenskou činnost v oblasti primární prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů

Opatření G.4 Tvorba systému specializovaných pedagogických, sociálních a psychologických služeb, které pomohou pedagogům vyrovnat se s péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a s žáky mimořádně nadanými

Opatření G.5 Zavést systém diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb pro děti a žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí tak, aby bylo možno vyhodnocovat úspěšnost opatření na podporu jejich vzdělávání

Opatření G.6 Systémově nastavit podmínky pro činnost specialistů ve školách a školských poradenských zařízeních

Další opatření se zabývají problematikou podpory poradenských služeb ve školách, včasnou diagnostikou, financováním, podporou školních psychologů a speciálních pedagogů, vzdělávání pedagogů a ředitelů škol.

ZUŠ

Z výsledků kontrol ČŠI, která sledovala soulad RVP ZUV a ŠVP jednotlivých ZUŠ, je pro budoucí kariérní systém nutné vytvořit základní pilíř vzdělávání pedagogů ZUŠ.

Jazykové školy

Dochází k významnému snižování počtu žáků v těchto školách....Pozornost bude věnována zkvalitňování výuky v jazykových školách a zkušebnímu procesu státních zkoušek.

Zájmové vzdělávání

I.4.1.2 V souladu s Koncepcí podpory mládeže na období 2014 – 2020 podporovat zájmové vzdělávání a jeho vazby na formální vzdělávání pro skupinu dětí a žáků od 6 do 15 let, aktivity neformálního vzdělávání dětí, žáků, studentů pak do věku 26 let.

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR)

Dokument se zabývá následujícími potřebami v oblasti VUR:

- Vzdělávání pedagogů
- Spolupráce mezi pedagogy, výměna zkušeností

Propojování školního a mimoškolního vzdělávání

3.2 STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY DO ROKU 2020

(schválena usnesením vlády č. 538 ze dne 9. července 2014)

Na základě důkladného zhodnocení současného stavu vzdělávací soustavy v ČR stanovuje Strategie pro následující období tři průřezové priority:

- Snižovat nerovnosti ve vzdělávání
- Podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad
- Odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém

3.1 Snižovat nerovnosti ve vzdělávání

3.1.1 Zvýšit dostupnost a kvalitu předškolního vzdělávání a rané péče

- zavést poslední rok předškolního vzdělávání jako povinný,
- včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady školní docházky (na bázi spolupráce mezi rodiči, předškolními pedagogy a poradenskými institucemi, zdravotníky a orgány sociálněprávní ochrany dětí, případně poskytovateli služeb sociální prevence),
- systematickým posilováním sítě mateřských škol a jejich kapacit vytvářet podmínky pro to, aby každé dítě, jehož zákonní zástupci o to požádají, mohlo být přijato do předškolního vzdělávání,
- posilovat výchovnou a vzdělávací funkci předškolní nerodičovské péče o děti; alternativní formy péče o děti ve věku do zahájení povinné školní docházky, které nemají silné výchovné a vzdělávací poslání (např. dětská skupina), podporovat jen jako dočasnou alternativu do doby dostatečného navýšení kapacit mateřských škol, popř. jiných vzdělávacích institucí,
- posilovat spolupráci mezi rodinou a školním prostředím,
- cíleně zvyšovat účast na předškolním vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením,
- zahájit diskuzi o obsahu vzdělávání učitelů mateřských škol a možném požadavku na jejich vyšší kvalifikaci,
- ve spolupráci s ostatními věcně příslušnými resorty navrhnout systémové řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let.

3.1.2 Omezovat vnější diferenciaci v základním vzdělávání a efektivně začleňovat žáky do hlavního vzdělávacího proudu

Podíl žáků vykonávajících povinnou školní docházku na nižším stupni víceletých gymnázií by měl na celostátní úrovni reflektovat předpoklady pro studium žáků na tomto stupni škol tak, aby ve svém důsledku negativně neovlivňoval vzdělávání na druhém stupni základní školy.

- přesněji vymezit typy a stupně znevýhodnění a nadání dětí a žáků a jim odpovídající podpůrná opatření včetně financování,

- podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory,
- zavést systém diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb pro děti a žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí tak, aby bylo možno vyhodnocovat úspěšnost opatření na podporu jejich vzdělávání,
- podporovat zájmové vzdělávání a jeho vazby na formální vzdělávání pro skupinu dětí a žáků od 6 do 15 let,
- podporovat efektivní a cílené primárně preventivní aktivity určené žákům i pedagogům s cílem minimalizace či oddálení rizika spojeného s výskytem rizikového chování,
- rozvíjet a účinně do vzdělávacího procesu zapojovat aktivity vedoucí ke zdravému životnímu stylu,
- podporovat propojování školního a mimoškolního vzdělávání,
- vyrovnávat podmínky v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem, zdrojům a službám a specificky se přitom zaměřit na lokality a skupiny ohrožené sociálním, kulturním nebo jazykovým vyloučením.

3.2 Podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad

3.2.1 Dokončit a zavést kariérní systém pro učitele a zlepšovat podmínky pro jejich práci

- dokončit standard profese učitele, který popíše nejdůležitější aspekty kvalitní práce pedagogického pracovníka, a provázat jej s průběžným formativním hodnocením učitelů s cílem pomáhat jim zlepšovat jejich pedagogickou činnost,
- dokončit návrh kariérního systému pro učitele a pilotně ověřit všechny jeho prvky (práce s profesními portfolii učitele, hodnocení, vzdělávání),
- zpracovat návrh postupné plošné implementace kariérního systému na základě zkušeností z pilotního ověření a dalších relevantních vstupů a podnětů a zajistit prostředky na jeho uskutečnění,
- provázat kariérní systém pro učitele se systémem počátečního i dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- vytvořit standard profese ředitele, který popíše nejdůležitější požadované dovednosti a dispozice pro kvalitní práci ředitele s důrazem na pedagogické vedení a na zlepšování vzdělávacího systému rozvíjením spolupráce mezi školami,
- provázat standard profese ředitele s výběrem a hodnocením činnosti ředitele ze strany zřizovatele, resp. České školní inspekce, přičemž hlavním smyslem je poskytovat ředitelům průběžně podněty pro zlepšování jejich práce,
- zlepšit ochranu učitele s možným využitím institutu chráněné osoby,
- v závislosti na ekonomickém vývoji usilovat o posilování finančních prostředků na mzdy pedagogických i nepedagogických pracovníků ve školství.

3.2.2 Modernizovat počáteční vzdělávání učitelů a vstupní vzdělávání ředitelů

- zvyšovat atraktivitu profese učitele a studijních programů připravujících učitele pro nejnadanější uchazeče o studium,
- v rámci studijních programů připravujících učitele vytvořit dostatečný prostor pro rozvoj pedagogických dovedností nezbytných pro práci ve školní třídě (např. využívat diagnostické postupy, umět pracovat s klimatem třídy, přizpůsobovat výuku individuálním potřebám jednotlivých žáků, sledovat pokrok každého žáka, poskytovat sumativní i formativní hodnocení, vyučovat heterogenní kolektivy, využívat ve výuce efektivně informační a komunikační technologie, otevřené vzdělávací zdroje atd.),
- výrazně zvýšit podíl a kvalitu reflektované praktické přípravy studentů jako nedílné součásti studijních programů připravujících učitele,
- zintenzivnit spolupráci mezi fakultami připravujícími učitele a školami, v nichž studenti vykonávají své praxe nebo do nichž jako absolventi učitelských oborů po absolvování nastupují,
- revidovat vstupní vzdělávání ředitelů s důrazem na rozvoj dovedností v oblasti pedagogického vedení.

3.2.3 Posílit další vzdělávání a metodickou podporu učitelů a ředitelů

- zajistit, aby každý učitel mohl využívat programy dalšího vzdělávání a aby měl k dispozici individuální podporu založenou na reflexi vlastní pedagogické činnosti pod odborným vedením kdykoli v průběhu své profesní dráhy,
- omezovat příčiny nedostupnosti nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- podporovat efektivní formy vzájemného sdílení zkušeností mezi pedagogy; zmapovat a zveřejňovat pro inspiraci zkušenosti českých škol s touto formou zlepšování,
- na vyšších stupních kariérního systému vymezit pozici mentora pro učitele, kteří dosáhli zdatnosti v některé profesní oblasti (bez ohledu na věk nebo délku praxe) a mají předpoklady k pedagogickému vedení, a vytvořit systém rozvoje mentorských dovedností pro pedagogy, zajistit, aby každý začínající učitel mohl spolupracovat s uvádějícím učitelem, který má mentorské dovednosti,
- systémově zajistit podporu pedagogickým lídrům, včetně adekvátního ohodnocení a možnosti snížit přímou vyučovací povinnost tak, aby mohli vykonávat mentorskou roli ve své nebo i jiné škole,
- vytvořit komplexní systém profesního rozvoje ředitelů škol respektující různé potřeby v jednotlivých fázích jejich kariéry.

3.2.5 Srozumitelněji popsat cíle vzdělávání

- jasněji vymezit očekávané cíle vzdělávání jako referenční body srozumitelné pro učitele, žáky a studenty, rodiče, zaměstnavatele i veřejnost; cíle vzdělávání se ovšem nesmí omezit na znalosti, ale musí zahrnout i popis očekávané úrovně širších dovedností a postojů vytvářejících předpoklady pro aktivní občanství, udržitelný rozvoj a demokratické vládnutí,
- vytvořit zastřešující kurikulární dokument pro oblast předškolního až vysokoškolského vzdělávání, který formou výstupů z učení popíše podstatu a cíle vzdělávání v jednotlivých částech vzdělávací soustavy,
- s využitím nástrojů a metod pedagogického výzkumu vyhodnotit praktické zkušenosti s kurikulární reformou v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání,
- vytvořit mechanismus pro shromažďování všech podnětů k úpravě kurikulárních dokumentů a stabilní odbornou platformu pro jejich vyhodnocování,
- prostřednictvím postupné implementace národního kvalifikačního rámce vysokoškolského vzdělávání podporovat systematickou práci s cíli vzdělávání ve studijních programech a oborech vysokých škol,
- rozvíjet na všech úrovních vzdělávací soustavy mechanismy transparentního uznávání předchozího formálního i neformálního vzdělávání (včetně zahraničního) a informálního učení pro účely dalšího studia, a to na základě práce s výstupy z učení.

3.2.6 Modernizovat systém hodnocení na úrovni dítěte, žáka a studenta

- vytvořit platformu pro podporu formativního hodnocení dětí, žáků a studentů,
- rozvíjet evaluační nástroje k monitoringu všech (tedy i jiných než vědomostních) aspektů žákova výkonu spolu s detailní specifikací dovedností potřebných k podání žádoucího výkonu a s ukázkami vyhodnocených žákovských prací – mezi evaluační nástroje je přitom třeba zahrnout nejen nástroje testového charakteru, ale i pozorování a obsahovou analýzu žákovy práce a žákovských výstupů,
- zajistit větší srovnatelnost sumativního hodnocení žáků,
- koncipovat úpravu stávajícího modelu maturitní zkoušky tak, aby umožňoval lépe postihnout specifika jednotlivých typů vzdělávacích programů s maturitní zkouškou, a zahájit přechod na elektronizaci společné části maturitní zkoušky,
- podporovat vysoké a vyšší odborné školy v modernizaci metod hodnocení studentů tak, aby byly v souladu s cíli a metodami vzdělávání.
- vyhodnocovat vliv testování žáků na vzdělávací systém a předcházet případným negativním dopadům testových nástrojů na výuku a učení,

3.2.7 Modernizovat hodnocení na úrovni školy

- vytvořit a zveřejnit kritéria kvalitní školy a dbát o jejich konsistenci,
- na tato kritéria navázat i hodnotící kritéria České školní inspekce s jasně popsanou metodikou a také jejich užívání při inspekční činnosti a hodnocení školy z pozice zřizovatele,

- zvýraznit formativní aspekty v hodnocení školy Českou školní inspekci s cílem podporovat zlepšování, tj. poskytovat školám metodickou podporu nezbytnou jak pro směřování k definované kvalitě, tak pro autoevaluační procesy,
- stanovit přesnější pravidla pro hodnocení škol zřizovatelem, omezovat aktivity, jejichž výstupem mohou být žebříčky škol bez kontextových informací,
- podporovat procesy zajišťování kvality (vnějšího i vnitřního) jako svorníku mezi autonomií a odpovědností vysokých škol – posílit význam mechanismů vnitřního zajišťování kvality vysokých škol a jejich lepší propojení s vnějším hodnocením vysokých škol a akreditačním procesem.

3.3 Odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém

3.3.1 Posilování prvků strategického řízení ve vzdělávací politice

- zajistit lepší předvídatelnost rozvoje vzdělávacího systému a zlepšit úroveň strategického a metodického vedení ze strany státu, zejména ministerstva školství,
- zjednodušit soustavu strategických dokumentů a zavést jejich jasnou hierarchii,
- položit důraz na dlouhodobé záměry, jejichž platnost by měla být v následujícím období sjednocena na 5 let tak, aby bylo možné dále synchronizovat jejich přípravu,
- vždy explicitně specifikovat cíle vzdělávací politiky pro dané období, způsob vyhodnocení jejich naplnění, a tyto cíle vždy vyhodnocovat,
- každé opatření vzdělávací politiky důsledně provázet evaluací průběhu zavádění a dopadů a zaměřit pozornost na to, aby evaluace neprobíhala formálně, ale aby přinesla faktické informace, na základě kterých bude možno implementaci modifikovat,
- vytvořit národní systém monitorování míry dosahování všech důležitých výsledků vzdělávání prostřednictvím výběrových šetření a dalších nástrojů,
- připravit profesní rámce a vzdělávací programy pro vedoucí pracovníky ve školství (zejm. úředníky ministerstva, pracovníky přímo řízených organizací, České školní inspekce, zástupce zřizovatelů atd.),
- ustavit Národní radu pro vzdělávání jako odborný poradní orgán ministra školství, mládeže a tělovýchovy podporující kontinuitu vzdělávací politiky.

3.3.2 Zlepšení informační a poznatkové základny a rozvíjením výzkumu v oblasti vzdělávání

- zajistit lepší dostupnost datové základny pro všechny aktéry ve všech typech a formách vzdělávání,
- dobudovat systém získávání dat o podmínkách, průchodu dětí, žáků a studentů předškolním, základním, středním, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláváním, zejména pro účely monitorování systému,
- lépe koordinovat systém výzkumu a vývoje v oblasti vzdělávání a zřetelně vymezit jeho priority tak, aby mohly být systematicky zkoumány klíčové aspekty vzdělávacího systému, popř. vyvíjeny nástroje potřebné k jeho dalšímu rozvoji,
- lépe integrovat poznatky pedagogického výzkumu prováděného vysokými školami a dalšími výzkumnými organizacemi.

3.3.3 Posílení hodnocení vzdělávacího systému

- dotvořit ucelený systém indikátorů pro hodnocení vzdělávacího systému na základě stanovených kritérií,
- ve vazbě na cyklus dlouhodobých záměrů periodicky vyhodnocovat naplňování priorit a cílů vzdělávací politiky a toto hodnocení zveřejňovat,
- na národní úrovni vyvinout a zavést mechanismy pro pravidelný sběr reprezentativních dat o výsledcích žáků včetně kontextových údajů,
- systematicky využívat výsledky výběrového testování výsledků žáků jako zpětnou vazbu pro vzdělávací systém,
- pro úkoly spojené s hodnocením vzdělávacího systému dále cíleně využívat kapacity České školní inspekce i výstupy z mezinárodních tematických šetření a usilovat o posilování expertního zázemí v této oblasti.

3.3.4 Zlepšením komunikace mezi aktéry ve vzdělávání včetně široké veřejnosti

- zvýraznit úlohu MŠMT a jím zřizovaných organizací jako aktivního metodického a koordinačního centra vzdělávací politiky,
- zintenzivnit spolupráci mezi MŠMT a ostatními ústředními orgány státní správy spoluzodpovědnými za oblast vzdělávání, zejména s MPSV, MPO, MMR a MK
- vytvořit podmínky pro vznik regionálních sítí či sdružení škol a zřizovatelů škol, přičemž tyto sítě by měly vznikat „zdola“ na základě svobodného rozhodnutí zúčastněných aktérů,
- vyjasnit vztahy mezi školami a jejich zřizovateli,
- vytvářet platformy pro komunikaci mezi školami a zaměstnavateli,
- věnovat výraznější pozornost systematické, otevřené a srozumitelné prezentaci připravovaných a prováděných opatření vzdělávací politiky rodičovské i širší veřejnosti.

3.3 OPERAČNÍ PROGRAM VÝZKUM, VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ (OP VVV)

(verze K 5.5.2015)

Mezi klíčové problémy a potřeby definované OP VVV vztahující se k cílové skupině dětí a žáků do 15 let patří:

- Vzdělávací systém nedostatečně podporuje rovné příležitosti – nízká účast dětí se sociálně a kulturně oslabeného prostředí na předškolním vzdělávání, nedostatečná připravenost pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání, nedostatečné podmínky pro začleňování vzdělávání dětí a žáků se SVP, nedostačující kapacita systému pedagogicko-psychologického poradenství. **Potřeba: Posílení rovného přístupu ke vzdělávání.**
- Podpora škol ve zkvalitňování výuky není dostatečná – nízká zodpovědnost škol za výsledky vzdělávání, vysoký podíl odkladů školní docházky, není zaveden systém ověřování výstupů, který by zvýšil připravenost dětí na vstup do základní školy, nevyrovnané a nedostatečné kompetence ředitelů a zřizovatelů škol ve vedení škol k lepším výsledkům na základě hodnocení výsledků vzdělávání, v práci ředitelů převažuje administrativa a operativní řízení, nízká je spolupráce škol, nízké vzdělávací ambice a studijní výsledky v některých skupinách, malý zájem o studium, nedostatečný individuální přístup, nedostatečné příležitosti odborného rozvoje zejména předškolních pedagogů, malá dostupnost specialistů pro vzdělávání dětí se SVP, nedostatečné možnosti podpory celých učitelských týmů ve škole, sdílení dobré praxe. **Potřeba: Vedení škol k lepším výsledkům žáků.**
- Nedostatky ve vzdělávací infrastruktuře – nízká úroveň využití digitálních technologií ve výuce, chybějící materiálové vybavení pro výuku. **Potřeba: Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury a zvýšení efektivity jejího využívání.**
- Nedostatečná podpora rozvoje klíčových kompetencí a potenciálu každého dítěte a žáka – mimo jiné základní školy nepracují dobře s nadanými žáky, školy jsou málo připraveny rozvíjet individuální potenciál každého žáka, nízká schopnost škol spolupracovat s partnery a organizacemi zájmového a neformálního vzdělávání, nedostatečná metodická podpora škol v oblasti rozvoje a hodnocení klíčových kompetencí. **Potřeba: Zlepšit rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků.**
- Malá relevance středoškolského vzdělání k potřebám trhu práce. **Potřeba: Zvýšit relevanci středoškolského vzdělávání vůči požadavkům zaměstnavatelů a posílit dlouhodobou uplatnitelnost absolventů na trhu práce.**

Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Investiční priorita 1: Omezování a prevence předčasného ukončování školní docházky a podpora rovného přístupu ke kvalitním programům předškolního rozvoje, k primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, možnostem formálního a neformálního vzdělávání, které umožňuje zpětné začlenění do procesu vzdělávání a odborné přípravy.

Specifický cíl 1: Zvýšení kvality předškolního vzdělávání včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ

Výsledkem intervencí bude:

1. **Zvýšení podílu vzdělávacích organizací s vyšší kvalitou** a proinkluzivností předškolního vzdělávání.
2. **Zavedení a rozšíření postupů a nástrojů individuální podpory pedagogů**, které pomáhají zlepšit každodenní práci předškolních pedagogů.
3. **Zajištění kvalitní metodické, pedagogicko-psychologické a asistenční podpory** pedagogickým i dalším pracovníkům a rodičům dětí v předškolních zařízeních.
4. **Zvýšení počtu učitelů a dalších pedagogických pracovníků v předškolním vzdělávání, kteří s ohledem na individuální potřeby a zájmy dětí prohloubili či rozšířili své znalosti a dovednosti pro rozvoj KK** (včetně pregramotnosti) svěřených dětí a zároveň zlepšili kompetence pro inkluzivní vzdělávání a **vhodně je uplatňují ve výchově a vzdělávání.**
5. **Zlepšení kompetencí pracovníků zařízení pro předškolní vzdělávání** pracujících v souladu s RVP PV mimo sektor veřejných MŠ k plnění očekávaných výsledků PV.
6. **Navázání spolupráce** pedagogů MŠ, ZŠ, pracovníků pedagogicko-psychologického poradenství, dalších odborníků a rodičů dětí z MŠ pro zajištění snazšího přechodu dětí na ZŠ.
7. **Prohloubení vzájemné spolupráce pedagogů, sdílení profesních zkušeností** s důrazem na odbornou zpětnou vazbu a učení se od kolegů.

Specifický cíl 2: Zlepšení kvality vzdělávání a výsledku žáků v klíčových kompetencích

Výsledkem intervencí bude:

1. **Zavedení a rozšíření postupů a nástrojů individuální podpory pedagogů**, jež pomohou zlepšit jejich práci ve školách a školských zařízeních včetně aktivit nad rámec celkové povinné časové dotace příslušného RVP.
2. **Rozvoj kultury sdílení pedagogických zkušeností**, poskytování metodické podpory a odborné zpětné vazby a učení se od kolegů.
3. **Zvýšení podílu pedagogů** schopných přizpůsobit výuku potřebám jednotlivých žáků.
4. **Zvýšení podílu organizací**, ve kterých se **zlepší kvalita vzdělávání ke KK**, a to podporou celých organizací při vytváření a realizaci strategií a akčních plánů naplňujících princip rovných příležitostí a umožňujících rozvoj KK u každého žáka.
5. **Zvýšení kvality a efektivnosti systému pedagogicko-psychologického poradenství** s důrazem na dobudování vazeb mezi školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC, SVP) a školními poradenskými pracovišti (ŠPP) a na zvýšení kvality diagnostické a intervenční činnosti tak, aby byl zajištěn maximální rozvoj potenciálu všech žáků.
6. **Otevření ZŠ, SŠ, ŠPZ a dalších vzdělávacích institucí k větší spolupráci s rodinou**, různými subjekty v místě i v zahraničí, včetně zapojení žáků i pedagogů při rozvoji KK.
7. **Zvýšení počtu pedagogických pracovníků, kteří v praxi uplatňují nově získané kompetence** k inkluzivnímu vzdělávání, aby osobní a společenské faktory, jako např. pohlaví, zdravotní postižení či znevýhodnění, etnický původ, či rodinné zázemí, nepředstavovaly pro jednotlivce překážky pro naplnění jeho potenciálu k aktivizačním metodám ve výchově a vzdělávání a k jejich přiblížení potřebám praktického života.
8. Využití ICT technologií a on-line vzdělávání, včetně propojování výuky s informálním učením, zejména pro **zavedení a rozvoj postupů a nástrojů individuální podpory** žáků a diferenciaci výuky.
9. **Podpora rozvoje KK žáků i pracovníků v zájmovém a neformálním vzdělávání** a utváření silných partnerství mezi školami a organizacemi zájmového a neformálního vzdělávání v oblasti klíčových kompetencí.

Specifický cíl 3: Rozvoj systému strategického řízení a hodnocení kvality vzdělávání

Výsledkem intervencí bude:

1. **Zvýšení kompetencí pracovníků veřejné správy, zřizovatelů, ředitelů a pedagogů pro využití monitoringu a hodnocení jako nástrojů pro řízení změn a podporu dalšího rozvoje** s cílem zlepšování rovných příležitostí a kvality ve vzdělávání na všech úrovních. Nové kompetence budou užívat přímo v praxi při vytváření, vedení a vyhodnocování krajských a místních akčních plánů rozvoje vzdělávání, plánů aktivit pro rozvoj vzdělávání jednotlivých škol a v kariérním systému.
2. **Vytvoření uceleného rámce standardů, monitorování a hodnocení všech prvků systému**, včetně **propojení externího a interního hodnocení**. Hodnocení bude zahrnovat **kritéria naplňování cílů v oblasti rovných příležitostí a umožní cíleně podporovat školy se slabšími výsledky**. Bude možné systematicky a komplexně monitorovat nerovnosti ve vzdělávacím systému a informovat veřejnost, aby nedocházelo k nespravedlivému ohrožení některých škol.

3. **Zavedení hodnocení**, které bude zahrnovat **jak sumativní, tak formativní složky**. Budou připraveny a ověřeny dosud chybějící nástroje pro hodnocení vzdělávacích cílů, aby pokrývaly celou šíři vzdělávacích cílů, včetně cílů obtížněji hodnotitelných, jako jsou např. KK.

4. Pedagogičtí pracovníci budou podpořeni v oblasti kontinuálního vyhodnocování pokroku jednotlivých žáků a v oblasti poskytování formativní zpětné vazby, aby osobní a společenské faktory, jako např. pohlaví, zdravotní postižení či znevýhodnění, etnický původ či rodinné zázemí, nepředstavovaly omezení jednotlivce při naplňování jeho cílů ve vzdělávání.

5. Budou připraveny nástroje pro zvýšení míry spolehlivosti a spravedlnosti hodnocení žáků pedagogy. Intervence přispějí k zajištění shody v přístupech k hodnocení tím, že pedagogové budou mít možnost porovnat výkony svých žáků v různých vzdělávacích oblastech s ostatními (benchmarking). Tímto způsobem dojde k zavedení tzv. procesu moderace⁷⁴ v rámci škol a mezi školami.

Specifický cíl 4: Zkvalitnění přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků

Výsledkem intervencí na úrovni každé školy vzdělávající učitele⁷⁷ bude:

1. **Rozvoj systému hodnocení a řízení kvality VŠVU** – aplikace nástrojů vnitřního a vnějšího hodnocení a sdílení dobré praxe.

2. **Zvýšení kompetencí budoucích pedagogických pracovníků, aby byli připraveni pro rozvíjení potenciálu každého dítěte a žáka**. Zvýšení kompetencí, pro individualizaci, diferencovanou výuku, formativní i sumativní hodnocení a rozvoj KK napříč oborovými specializacemi. Posílení dlouhodobé reflektované pedagogické praxe ve studijních programech. Změna studijních programů bude v souladu s národním kvalifikačním rámcem a standardem začínajícího učitele.

3. **Vytvoření sítí fakult a ostatních vzdělávacích institucí a organizací** pro přípravu a realizaci vzdělávacích programů, motivaci budoucích studentů, zvýšení podílu praxe, posílení didaktické transformace odborných témat, rozvoj aktuálních poznatků oboru na odborných fakultách a spolupráce se školami, školskými zařízeními pro zájmové vzdělávání a organizacemi neformálního vzdělávání.

4. **Spolupráce ŠVU a dalších vzdělávacích organizací** v oblasti zavádění průřezových témat ve výuce/studiu, která vedou k rozvoji KK.

5. **Redukce obtíží nastupujících učitelů v adaptační fázi** jejich pedagogického působení – vytvoření systému práce s absolventy i uvádějícími učiteli ve spolupráci se zaměstnavateli a vzdělavateli DVPP, práce se zpětnou vazbou vedoucí ke kvalitativním změnám přípravy učitelů, rozvoji kvalitních programů ČZV na základě potřeb školské praxe a realizace blended-learning programů pro zvýšení kvalifikace pedagogů MŠ.

6. **Rozvoj lidských zdrojů ŠVU** – posílení pedagogické kompetence pracovníků ŠVU i organizací ve vzdělávání ve spolupráci se školskou praxí, s organizacemi poskytujícími DVPP a se zahraničním zapojením učitelů z praxe do ŠVU.

7. **Rozvoj pedagogického a didaktického výzkumu** – sdílení odborné kapacity ŠVU, škol a dalších vzdělávacích institucí pro participativní akční výzkum ve školách a k řešení závažných témat v oblasti výchovy a vzdělávání.

Specifický cíl 5: Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce

Cílem je **podpořit motivaci dětí, žáků a studentů ke studiu technických a přírodovědných oborů, zlepšit odborné a podnikatelské kompetence absolventů a zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce**. Doprovodným cílem je zlepšit podmínky pro vzdělávání dospělých na školách a zvýšení přínosu tohoto vzdělávání pro jejich uplatnitelnost.

Výsledkem intervencí bude:

1. **Zvýšení zájmu dětí a žáků o studium technických a přírodovědných oborů** a motivace uplatnit toto vzdělání na trhu práce.

2. **Posílení kreativity, manuální zručnosti a vztahu k přírodě a technice předškolních dětí**.

3. **Rozšíření polytechnického vzdělávání⁷⁸, zvýšení kvality** polytechnického vzdělávání na ZŠ, SŠ a vyšších odborných školách ve spolupráci s dalšími vzdělávacími zařízeními a organizacemi.

4. **Zvýšení spolupráce škol a zaměstnavatelů** při realizaci vzdělávání (vč. praktického vyučování a stáží). Bude podpořena spolupráce škol, dalších vzdělávacích zařízení a organizací a zaměstnavatelů jednak při úpravách ŠVP, které povedou k dosažení klíčových a odborných kompetencí žáků posilujících jejich uplatnitelnost na trhu práce, dále při zvyšování účasti zaměstnavatelů na profesně specifickém počátečním vzdělávání, na zkvalitnění kariérového poradenství a při podpoře manuální zručnosti, kreativity a zájmu o přírodní a technické obory.

5. **Rozšíření spolupráce mezi školami vzájemně** a mezi školami a dalšími vzdělávacími zařízeními a organizacemi; sdílení dobré praxe a propojení neformálního, zájmového a odborného vzdělávání, které budou **zaměřené na inovace technologií a efektivní výuku** odborných a podnikatelských kompetencí a podporu žáků s vynikajícími výsledky v praktických předmětech.

6. **Zvýšení kapacity i kvality kariérového poradenství** na školách, s cílem omezit předsudky a snížit vliv osobních a společenských faktorů (např. pohlaví, zdravotní postižení či znevýhodnění, etnický původ či rodinné zázemí) na vzdělávací trajektorie a volbu povolání žáků a zvýšit relevanci kariérového poradenství pro potřeby trhu práce.

7. **Zvýšení relevance RVP a ŠVP** k potřebám zaměstnavatelů a posilování dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů na trhu práce.

8. **Rozvoj předpokladů odborných škol realizovat vzdělávání dospělých** ve vazbě na definované profesní kvalifikace a **zvýšení prostupnosti mezi programy počátečního, neformálního, zájmového a dalšího vzdělávání** prostřednictvím systému uznávání výsledků předchozího učení.

..... Bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol (vč. soukromých a církevních) a ostatních partnerů na daném území při přípravě a realizaci společných aktivit zaměřených na zvyšování kvality vzdělávání s ohledem na podporu spravedlivého přístupu ke vzdělávání a zavádění systému hodnocení kvality a strategického řízení ve vzdělávání. Jedním z nosných prvků bude tvorba a realizace krajských a místních akčních plánů rozvoje vzdělávání a plánů aktivit pro rozvoj vzdělávání v jednotlivých školách (řešeno synergicky v IP 1/ SC 3 a SC 5). Dojde k prohloubení kompetencí k hodnocení kvality a strategickému řízení u aktérů na všech úrovních vzdělávacího systému. Pro systém budou vytvořeny nástroje pro monitorování vzdělávací soustavy z hlediska spravedlivého přístupu ke vzdělávání (nástroje umožňující vyhodnotit socioekonomické zázemí na úrovni žáka i školy) a nástroje k ověřování výsledků vzdělávání, včetně hodnocení KK a budou provázány nástroje externího interního hodnocení škol (řeší SC 3).

Investiční priorita 2: Boj proti všem formám diskriminace a prosazování rovných příležitostí

Specifický cíl 1: Kvalitní podmínky pro inkluzivní vzdělávání

Investiční priorita 3: Socio-ekonomická integrace marginalizovaných skupin, jako jsou Romové

Specifický cíl 1: Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání

3.4 AKČNÍ PLÁN INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ NA OBDOBÍ 2016 – 2018

Inkluzivní vzdělávání je vnímáno na úrovních systému, zřizovatelů, škol, žáků, rodičů a veřejnosti jako vysoce kvalitní vzdělávání, které umožňuje nejen rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání, ale i spravedlivou a přiměřenou podporu zohledňující různé vzdělávací potřeby žáků tak, aby plně využili svého studijního potenciálu, aby se nevytvářely bariéry a nesnižovaly se nároky na žádné skupiny.

Akční plán v části A obsahuje 3 prioritní úkoly.

A1. Zrušení přílohy RVP ZV-LMP a revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

A2. Prováděcí předpis k § 16 novely školského zákona

A3. Diagnostické nástroje

Strategické cesty k cíli Inkluzivní a kvalitní vzdělávací systém:

1. Čím dříve, tím lépe
2. Inkluzivní vzdělávání je přínosem pro všechny
3. Vysoce kvalifikovaní odborníci
4. Podpůrné systémy a mechanismy financování
5. Spolehlivá data

Milníky na této cestě k vizi - indikátory pro rok 2018:

- Zvýší se podíl dětí ve věku od 4 let, které se účastní předškolního vzdělávání oproti současnému stavu (dlouhodobým cílem je do roku 2020 dosáhnout v předškolním vzdělávání alespoň 95 % dle ET 2020).
- Jsou vytvořeny metodické pokyny pro zřizovatele, jak řešit koncepci spádových oblastí ve vztahu k desegregaci.
- Sníží se podíl odkladů povinné školní docházky.
- Místní partnerství zaměřená na mezioborovou spolupráci pro včasnou podporu dětí se znevýhodněním jsou vytvořena nejméně na 30 procentech území ČR.

3.5 NÁRODNÍ STRATEGIE PODPORY ZÁKLADNÍCH GRAMOTNOSTÍ V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ (2012 – 2017)

(v 2012_06_04)

Přes velký význam základních gramotností byla tato problematika u nás v poslední době poněkud stranou pozornosti. V důsledku toho u nás neprobíhala dlouhodobá veřejná ani odborná diskuze o tom, jaké pojetí gramotností odpovídá širším vzdělávacím cílům pro 21. století, které formy vyučování a učení k nim vedou a jak dosaženou úroveň ověřovat. V této situaci není vhodné pro rozvoj gramotností okamžitě stanovit přehnaně ambiciózní cíle, ani předepisovat příliš konkrétní kroky. Strategie proto především usiluje o poskytnutí rámce pro dlouhodobé směřování aktérů vzdělávání v této skutečně základní oblasti.

Základem *Strategie základních gramotností* je tedy přesnější stanovení cílů základního vzdělávání v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti prostřednictvím diskuze širokého spektra zainteresovaných aktérů, poskytování více informací těmto aktérům o tom, nakolik se daří žákům těchto cílů dosahovat, a systém podpory směřující tam, kde je z tohoto hlediska situace dlouhodobě nepříznivá.

V roce 2009 čeští žáci dosáhli v (*mezinárodním*) testu čtenářské gramotnosti PISA (*Výzkum PISA probíhá z iniciativy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Výzkum PISA se méně orientuje na aktuální obsahy školního vzdělávání, ale pokouší se u patnáctiletých žáků, kteří ukončují povinnou školní docházku nebo začínají studovat na střední škole, naopak popsat úroveň znalostí a dovedností, o nichž se předpokládá použitelnost v budoucím životě žáka. Konkrétně se tedy zaměřuje na zjišťování čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti*) pouze podprůměrných výsledků. Česká republika se při tom nachází mezi pěti zeměmi OECD, ve kterých došlo od roku 2000 k významnému zhoršení výsledků. Vzrostlo zastoupení žáků s nedostatečnou úrovní čtenářských kompetencí, kteří by mohli mít problémy při dalším studiu nebo při uplatnění na trhu práce. Podíl těchto žáků je nyní nad mezinárodním průměrem a činí 23 %. Přitom se ukázalo, že na celkovém zhoršení výsledků českých žáků se podílejí zejména chlapci.

Pokud jde o matematickou gramotnost, zde byl výsledek českých žáků průměrný, avšak v období od roku 2003 do roku 2009 se jejich výsledky zhoršily nejvíce ze všech zemí, které se obou cyklů výzkumu zúčastnily. Také v přírodovědné gramotnosti byl výsledek českých žáků jen průměrný. Za poměrně krátké časové období od roku 2006 do roku 2009 doznaly jejich výsledky druhého nejvyššího zhoršení mezi zúčastněnými zeměmi. Vedle výsledků z mezinárodních šetření jsou k dispozici i další dostupná data, která v zásadě odpovídají obrazu nastíněnému mezinárodními výzkumy.

Strategie základních gramotností proto chce ovlivnit zejména následující skutečnosti, které mohou být příčinou ke klesající úrovni výsledků žáků:

- Nesprávné pochopení významu základních gramotností pro dosahování klíčových kompetencí a dalších cílů vzdělávání, pro pracovní i osobní úspěch jedince i pro celou společnost.
- Malá pozornost, která je při vymezování cílů základního vzdělávání u nás věnována čtenářské a matematické gramotnosti, nejasné vymezení cílů v této oblasti zejména z hlediska úrovní, jichž má být dosahováno v uzlových bodech vzdělávací dráhy, v některých případech nízká náročnost cílů ve srovnání s jinými školskými systémy a malý učební pokrok žáků vyjádřený v kurikulárních dokumentech.
- Malá propojenost mezi cíli a prostředky v této oblasti, nekoordinovanost různých iniciativ a programů; formální realizace dosavadních reformních kroků bez odpovídající finanční a metodické podpory.

- Nedostatečné monitorování procesů a výsledků vzdělávání v oblasti základních gramotností a z toho vyplývající nedostatek reprezentativních dat, která by umožnila posoudit míru naplňování stanovených cílů na národní i školní úrovni a efektivitu dosud uplatňovaných opatření.
- Malá pozornost, kterou v průměru školští manažeři věnují kvalitě učení a vyučování obecně a výsledkům v oblasti základních gramotností na různých úrovních systému v důsledku přetížení jinou agendou. Je to důsledkem dosavadní tradice preferující administrativní řízení škol, nedostatečné podpory v této oblasti, a také v důsledku absence dat potřebných pro řízení kvality výuky.
- Malá cílená podpora žáků, kteří nedosahují potřebných úrovní základních gramotností, jejich učitelů a škol, kde se tito žáci vyskytují ve zvýšené míře; právě tak jako nedostatečná pozornost věnovaná žákům nadaným.

Hlavní cíle a úkoly

Dlouhodobým cílem je zastavit nepříznivý trend klesající úrovně čtenářské a matematické gramotnosti žáků ukončujících základní vzdělávání. Je nutno dosáhnout naopak toho, aby se zmenšil podíl žáků, kteří nedosahují minimální úrovně základních gramotností, a naopak aby se zvýšil podíl žáků s vysokým stupněm úrovně těchto gramotností.

Na základě výsledků vedených analýz byly vytyčeny tyto hlavní úkoly:

- Připomenout palčivost problému klesající úrovně gramotností a iniciovat změnu v této oblasti zdůrazněním nezastupitelnosti základního vzdělávání pro získání základních gramotností a zvýšením porozumění relevantních cílových skupin pro cíle, jichž je třeba v této oblasti dosáhnout.
- Popsat opatření, která jsou realizovatelná v krátko- a střednědobém horizontu a mohou přispět k zastavení a zvrácení nepříznivého trendu.
- Navrhnout postup uvedení těchto opatření v život (implementace) a dosažení jejich udržitelnosti (institucionalizace).
- Iniciovat veřejnou diskusi o pojetí základních gramotností, cílech, jež mají být v této oblasti dosahovány a prostředcích, jež k těmto cílům povedou, budovat konsenzus mezi aktéry vzdělávání.
- Zvýšit informovanost o již realizovaných i připravovaných opatřeních na tomto poli, dosáhnout lepší koordinace práce různých aktérů a vytvořit podmínky pro efektivnější využívání zdrojů.

Strategie identifikuje celkem pět prioritních oblastí, jež jsou společně všem zemím, bez ohledu na úroveň výsledků vzdělávání jejich žáků: (1) kvalita kurikula a standardů vzdělávání; (2) odměňování učitelů; (3) zlepšování znalostí učitelů a ředitelů škol, často formou skupinového či kaskádového učení se; (4) hodnocení výsledků žáků a využívání dat o žácích k jejich podpoře; (5) tvorba legislativních dokumentů.

Strategie základních gramotností vytváří podmínky pro zvýšení pozornosti věnované této důležité a v poslední době u nás podceněné oblasti. Klade si za cíl vyvoláním odborné i širší veřejné diskuze iniciovat změny v přístupu k výuce čtení a matematiky, poskytováním informací učitelům a školám o aktuální úrovni výkonu uvést tyto změny celoplošně do života a dlouhodobou podporou zajistit udržitelnost dosažených výsledků. Navrhovaná opatření jsou proto zaměřena na:

- (1) přesnější a náročnější stanovení cílů, resp. standardů v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti,
- (2) budování systému monitorujícího dosahování těchto cílů na různých úrovních,
- (3) poskytování adekvátní podpory tam, kde se vytyčené úrovně gramotností nedaří dosahovat.

3.6 STRATEGIE DIGITÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DO ROKU 2020 (MŠMT, 31. 10. 2014)

Digitálním vzděláváním rozumíme zjednodušeně takové vzdělávání, které reaguje na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností. Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. Cílem strategie je nastavit podmínky a procesy ve vzdělávání, které toto digitální vzdělávání umožní realizovat.

Strategie formuluje tyto tři **průřezové priority**:

- snižovat nerovnosti ve vzdělávání,
- podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad,
- odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém
-

Strategie digitálního vzdělávání formuluje **tři prioritní cíle**, ke kterým budou směřovat první intervence:

- otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií,
- zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi,
- rozvíjet informatické myšlení žáků.

Strategie seskupuje opatření do **sedmi hlavních směrů intervence**, které směřují k naplnění hlavní vize strategie:

1. Zajistit nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům.
2. Zajistit podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků.
3. Zajistit podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů.
4. Zajistit budování a obnovu vzdělávací infrastruktury.
5. Podpořit inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků.
6. Zajistit systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy.
7. Zvýšit porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace technologií do vzdělávání.

Verze listopad 2016